

RAPORT Z WIZYTACJI

(ocena programowa)

**dokonanej w dniach 29 – 30 października 2012 r. na kierunku „praca socjalna”
prowadzonym w ramach obszaru nauk społecznych realizowanych na poziomie studiów
pierwszego o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie stacjonarnej
i niestacjonarnej w Instytucie Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji
Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: dr hab. Renata Stolecka - Zuber – członek PKA

członkowie:

- dr hab. Monika Szpringer – ekspert PKA,
- dr hab. Jerzy Krzyszkowski – ekspert PKA,
- Mgr Grzegorz Laskowski – ekspert formalno - prawny PKA,
- Złota Liwińska – ekspert PKA, przedstawiciel Parlamentu Studenckiego RP.

Krótką informacja o wizytacji

Polska Komisja Akredytacyjna po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na wizytowanym kierunku. Wizytacja odbyła się z inicjatywy własnej PKA. Została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport Zespołu Oceniającego został opracowany na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, przeprowadzonych hospitacji zajęć, spotkań z nauczycielami akademickimi, studentami, władzami Instytutu, oceny prac dyplomowych i ich recenzji oraz oglądu bazy dydaktycznej w której prowadzone są zajęcia dydaktyczne. Władze Uczelni, Wydziału i Instytutu stworzyły bardzo dobre warunki do pracy Zespołu Oceniającego PKA.

Załącznik nr 1 Podstawa prawna wizytacji

Załącznik nr 2 Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego.

1. Koncepcja rozwoju ocenianego kierunku formułowana przez jednostkę*

1). Ocena powiązania założonej koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku z misją Uczelni oraz ze strategią jednostki.

IPSiR posiada opracowaną koncepcję kształcenia w pełni odpowiadającą strategii Uniwersytetu, której założeniem jest utrzymanie wysokiego poziomu kształcenia, wykorzystanie możliwości rozwoju naukowego poprzez udział pracowników w programach badawczych i edukacyjnych finansowanych przez Unię, wykorzystanie dostępu do unijnych funduszy strukturalnych przeznaczonych na rozwój infrastruktury i podwyższenie jakości kształcenia, a także przygotowanie warunków na spodziewany napływ studentów z innych krajów oraz zwiększoną wymianę studentów i nauczycieli. Ponadto w przyjętej strategii (pół stronicowej) zapisano, że UW musi podjąć *”działania reformatorskie ulepszające nauczanie, zwiększające efektywność badań naukowych i usprawniające zarządzanie Uczelnią*. Powinien

się przy tym kierować założeniami i priorytetami zawartymi w przyjętej dnia 26 września 2001r. przez Senat Misji Uniwersytetu Warszawskiego.”

Koncepcja kształcenia opracowana przez IPSiR jest także zgodna z misją Uniwersytetu, której kluczowe przesłanie brzmi: *Uniwersytet Warszawski jako instytucja publiczna jest wierny podstawowym celom swojej działalności, wskazanym w roku 1816 przez jego założycieli: Uniwersytet ma nie tylko utrzymywać w narodzie nauki i umiejętności w takim stopniu, na jakim już w świecie uczonym stanęły., ale nadto doskonalić je , rozkrzewiać i teorię ich do użytku społeczności zastosować.* Wizytowany Instytut prowadzi interdyscyplinarną strategię kształcenia pracowników socjalnych (**studia I stopnia, stacjonarne i niestacjonarne, profil ogólnoakademicki**) nawiązującą do współczesnego traktowania w Europie pracy socjalnej jako dziedziny praktyki społecznej, mającej swoje miejsce w politykach społecznych demokratycznych państw, uznanej dziedziny badań i refleksji naukowej z zakresu stosowanych nauk społecznych. W przyjętej koncepcji założono, że celem studiów jest przygotowanie absolwentów do realizowania pracy socjalnej, tak z jednostkami, rodzinami, jak i społecznościami lokalnymi. Celowi temu ma służyć przekazanie interdyscyplinarnej wiedzy z zakresu nauk społecznych podstawowych i stosowanych, w stopniu umożliwiającym rozpoznawanie problemów społecznych i działań instytucji służących ich rozwiązaniu a funkcjonujących w sferze organizacji życia społecznego. Przygotowanie pracownika socjalnego w koncepcji IPSiR, to także wyposażenie go w umiejętności przeprowadzania interwencji oraz umiejętności współuczestniczenia w realizacji programów i projektów dotyczących problemów społecznych.

Przyjęto, że kształcenie studentów na kierunku praca socjalna w oparciu o programy wykorzystujące interdyscyplinarną, najnowszą wiedzę, korelującą z standardami europejskimi w tym zakresie, będzie służyć profesjonalnemu przygotowaniu absolwenta , który będzie potrafił swą wiedzę i umiejętności „...do użytku społeczności zastosować”.

Ocena stopnia różnorodności i innowacyjności oferty kształcenia oraz możliwości jej elastycznego kształtowania

Na kierunku praca socjalna nie są realizowane żadne specjalności. Program studiów jest zgodny ze standardami kształcenia dla kierunku praca socjalna na II i III roku. Na roku I (KRK) nie zostały wprowadzone żadne istotne zmiany w odniesieniu do programów realizowanych na wyższych latach studiów. Zauważalna jest interdyscyplinarność kształcenia. W planie studiów znajdują się takie przedmioty jak: pedagogika społeczna, psychologia, psychologia społeczna, psychologia kliniczna, socjologia dewiacji i kontroli społecznej, socjologia bezrobocia i marginalizacji, filozofia i aksjologia, prawo socjalne, prawo rodzinne, gerontologii, polityka społeczna, organizacja i zarządzanie . Różnorodność programu kształcenia być może wynika z zajęć do wyboru, do których oprócz seminarium dyplomowego i praktyk (zawodowej i naukowej) zaliczono zajęcia fakultatywne realizowane w wymiarze 300 godzin na studiach stacjonarnych i 165 godzin na studiach niestacjonarnych . Instytut dysponuje wykazem 61 przedmiotów fakultatywnych zgłoszonych do realizacji w roku akademickim 2011 – 2012r.- można przyjąć, że obowiązują one także w roku 2012/2013. Są one bardzo różnorodne, ale w zdecydowanej części nie korelują z

kierunkiem praca socjalna (np. System sali sądowej - kulisy sprawiedliwości, Krytyczna teoria kultury i dominacji ideologiczności, Religia w literaturze Paulo Coelho, Status prawny kobiety w starożytności, Zapobieganie przestępczości, Metodyka pracy kuratora sądowego, Antropologia kary, Piłka nożna a szanse i granice interdyscyplinarnego rozwoju w działaniach na rzecz wspólnego sukcesu itp.). W związku z tym, że w planie studiów nie ma wskazanych przedmiotów fakultatywnych, nie jest wiadomo, które z nich są realizowane, a tym samym nie jest wiadomo, czy mają one wpływ na kształcenie pracowników socjalnych.

Reasumując można stwierdzić, że przedstawiona oferta kształcenia- z powodu braku wiedzy na temat realizowanych zajęć fakultatywnych - nie wyróżnia się różnorodnością i innowacyjnością kształcenia. Instytut nie przedstawił też żadnych dokumentów i informacji, które pozwoliłyby na określenie możliwości jej elastycznego kształtowania.

2). Ocena udziału zewnętrznych i wewnętrznych interesariuszy w procesie ustalania koncepcji kształcenia na ocenianym kierunku, poziomie i profilu studiów, w tym określenia celów i efektów kształcenia, oraz w procesie jej dostosowywania do zmieniających się potrzeb zewnętrznych i uwarunkowań wewnętrznych.

W przedstawionym Raporcie samooceny IPSiR stwierdził, że „ *Zewnętrznym interesariuszem jest Państwo, które stawia przed szkolnictwem wyższym ustawowe wymagania dotyczące kształcenia pracowników socjalnych oraz regulacje administracyjne dotyczące tego kształcenia...*”. Analiza dokumentacji znajdującej się w jednostce, jak również rozmowy z władzami Instytutu wskazują, że rzeczywiście jest to jedyny – daleko kontrowersyjny w kontekście rozumienia pojęcia – interesariusz zewnętrzny, jaki brał udział w tworzeniu koncepcji kształcenia, określaniu celów i efektów kształcenia. Dodać należy, że Instytut współpracuje z różnymi instytucjami zewnętrznymi, jak np. Centrum Aktywności Lokalnej, Stowarzyszenie Flaneur, Ośrodek „Stacja” – współpraca ta jednak przekłada się na realizację wspólnych badań (lub ich przygotowywania) oraz programów społecznych (np. Ośrodek Stacja przeznaczony dla dzieci ulicy, który prowadzi pracownik Instytutu) ale nie ma przełożenia na tworzenie koncepcji kształcenia na kierunku praca socjalna.

Interesariuszami wewnętrznymi biorącymi udział w tworzeniu koncepcji kształcenia, celów i efektów kształcenia (zgodnie z wymaganiami KRK) byli nauczyciele akademicki - członkowie *Komisji ds. programów kształcenia na studiach w IPSiR UW w warunkach znowelizowanego Prawa o szkolnictwie wyższym* powołanej przez Radę Naukową IPSiR w dniu 30 listopada 2011r. zgodnie z Uchwałą nr 405 Senatu UW z dnia 28 września 2011r. W składzie tej komisji nie było studentów. Jak wynika z rozmów przeprowadzonych w czasie zebrania ze studentami (wszystkie roczniki) nie brali oni udziału w pracach dotyczących tworzenia koncepcji czy określania efektów kształcenia. Uczestniczyli jedynie w ich zatwierdzeniu.

Ocena końcowa 1 kryterium ogólnego³ znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia *kryteriów szczegółowych*

1) Koncepcja kształcenia na kierunku praca socjalna jest spójna ze strategią i misją Uniwersytetu. Interdyscyplinarne kształcenie pracowników socjalnych przygotowywanych do realizacji ważnych zadań z zakresu pomocy społecznej w pełni koreluje z przesłaniem Uniwersytetu, którym jest służenie ludziom. Koncepcja nie charakteryzuje się różnorodnością ani innowacyjnością kształcenia.

2) W tworzeniu koncepcji kształcenia nie brali udziału interesariusze zewnętrzni. Ich udział widoczny jest jedynie w działaniach dotyczących prowadzenia badań naukowych i realizacji programów społecznych. Interesariuszami wewnętrznymi w realizacji tego zadania byli jedynie nauczyciele akademicki powołani do Komisji ds. programów kształcenia w IPSiR. Studenci nie brali udziału w tworzeniu koncepcji kształcenia, określaniu efektów kształcenia i tworzeniu nowego programu nauczania zgodnego z KRK.

2. Spójność opracowanego i stosowanego w jednostce opisu zakładanych celów i efektów kształcenia dla ocenianego kierunku oraz system potwierdzający ich osiągnięcie

1) Ocena zgodności założonych celów oraz specyficznych i szczegółowych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu kształcenia z Krajowymi Ramami Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego (wzorcowymi efektami kształcenia albo celami i efektami kształcenia wskazanymi w standardach kształcenia)

Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji prowadzi kształcenie zarówno wg standardów kształcenia dla kierunku praca socjalna, jak i wg planów przygotowanych zgodnie z założeniami KRK.

Odnosząc się do wymogu standardu kształcenia na kierunku praca socjalna (Rozporządzenie MNiSzW z dnia 12 lipca 2007r. w sprawie standardów kształcenia ...), należy uznać, że brak jest możliwości jednoznacznego stwierdzenia, zgodności założonych celów kształcenia dla ocenianego kierunku z wymaganiami stawianymi w standardach kształcenia dla tego kierunku. Cele i efekty kształcenia znajdują się tylko i wyłącznie w sylabusach. Uczelnia nie przedstawiła sylabusów dla I roku studiów realizowanego w roku ak. 2011/2012, kilku sylabusów z II i III roku oraz sylabusów na „przedmioty fakultatywne” obejmujące aż 210 g. **Nie jest więc wiadomo jak określono w nich cele i efekty kształcenia, nie można też stwierdzić, czy realizowany program jest zgodny ze standardami.**

Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji w roku akademickim 2012/2013 rozpoczął kształcenie studentów I roku (studia stacjonarne i niestacjonarne, profil ogólnoakademicki, I stopień) według planów, które w założeniu jednostki, są zgodne z KRK. Kierunek praca socjalna został przyporządkowany do obszaru nauk społecznych, oraz następujących dyscyplin naukowych: pedagogika, socjologia, prawo, psychologia. Jednostka opracowała kierunkowe efekty kształcenia, które właściwie odniosła do obszarowych efektów kształcenia. Nie wskazała jednak związku efektów kierunkowych z

celami i efektami specyficznymi i szczegółowymi. W przedstawionych do wglądu sylabusach przedmiotowych określone zostały szczegółowe efekty kształcenia (w zakresie wiedzy , umiejętności i kompetencji). **Nie są one jednak w żaden sposób przyporządkowane do efektów kierunkowych.** Nie można więc stwierdzić , czy istnieje zgodność założonych celów oraz specyficznych i szczegółowych efektów z efektami kierunkowymi i obszarowymi .

Ocena spójności specyficznych i szczegółowych efektów kształcenia. W przypadku profilu ogólnoakademickiego – ocena spójności wymagań formułowanych dla obszaru nauki ⁴, z którego kierunku się wywodzi.

Właściwą spójność specyficznych i szczegółowych efektów kształcenia można ocenić tylko w kontekście odniesienia ich do efektów kierunkowych. Instytut nie dokonał takiego odniesienia, w związku z czym ocena powyższego nie jest możliwa.

Program nauczania przygotowany dla cyklu kształcenia rozpoczynającego się w roku akademickim 2012/2013 powinien spełniać wymagania wiążące się z KRK a także dotyczące kwalifikacji pracowników socjalnych wskazane ustawą z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz.U. z 2009 r. Nr 175, poz.1362, z późn.zm.) oraz ustawą z dnia 16 lutego 2007 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej (Dz.U.Nr48, poz.320) – stan prawny obowiązujący na dzień 31 marca 2010r. tj. w dniu wejścia w życie ostatniej nowelizacji przepisów dotyczących uprawnień do wykonywania zawodu (Dz.U.z 2010r. Nr 40, poz. 229), a także rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2008r. w sprawie specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego realizowanej w szkołach wyższych (Dz.U. z 2008 roku Nr 27, poz. 158). Brak standardów nauczania nakłada bowiem obowiązek odwołania się do wymagań formułowanych w resortowych aktach prawnych wobec kształcenia pracowników socjalnych. Analiza przedstawionych dokumentów wskazuje, że IPSiR UW nie przygotował takiego programu studiów dla kierunku praca socjalna, który byłby zgodny z wymaganiami dotyczącymi kształcenia pracowników socjalnych . W programie studiów brak jest przedmiotów przybliżających wiedzę z zakresu superwizji, instytucji pomocy społecznej, komunikacji interpersonalnej, organizacji pozarządowych, rozwoju biopsychicznego człowieka w cyklu życia. Dodać należy, iż ich realizacja „mieści się” w przyjętych efektach kierunkowych.

Ocena możliwości osiągnięcia ogólnych i specyficznych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia dla modułów kształcenia (poszczególnych przedmiotów, grup przedmiotów) oraz praktyk zawodowych (o ile są przewidziane w programie studiów).

Nie można ocenić możliwości osiągnięcia ogólnych i specyficznych efektów kształcenia poprzez realizację celów i szczegółowych efektów kształcenia przyjętych dla poszczególnych przedmiotów, ponieważ nie posiadają one żadnego odniesienia do efektów kierunkowych.

Kierunkowe efekty kształcenia odniesione do obszarowych efektów kształcenia zamieszczone są w załączniku B1. do uchwały senatu UW nr 512 z dnia 16 maja 2012r. w

sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów na Uniwersytecie Warszawskim . W żadnym innym dokumencie nie pojawiają się ani treści tych efektów, ani ich symbole.

Można jedynie stwierdzić, że przyjęte w sylabusach cele i efekty szczegółowe są w zakresie wielu przedmiotów możliwe do realizacji, dzięki właściwie dobranym formom zajęć, treściom kształcenia i metodom dydaktycznym . W niektórych przedmiotach nie jest to możliwe z powodu niewłaściwie przyjętej formy zajęć i przypisanych jej metod (większość przedmiotów pozbawiona jest wykładu, nawet tych które mają charakter wprowadzający). Problem z oceną możliwości realizacji efektów szczegółowych polega również na tym, że w niektórych sylabusach treści określone są bardzo lakonicznie, co uniemożliwia odniesienie ich do efektów kształcenia.

Ocena osiągnięcia efektów kształcenia poprzez realizację praktyk zawodowych także nie jest możliwa, ponieważ nie określono dla nich efektów. Wskazano jedynie cele (nie odniesione do efektów kierunkowych!), których realizacja jest możliwa na studiach stacjonarnych, natomiast nie jest możliwa na studiach niestacjonarnych. Dla realizacji tych samych celów, na studiach stacjonarnych zaplanowano 210 godzin, zaś na studiach niestacjonarnych tylko 90 godzin.

Powyższe wskazuje na negatywną ocenę możliwości osiągania ogólnych efektów kształcenia poprzez realizację efektów szczegółowych (przedmiotowych).

Ocena dostępności opisu założonych efektów kształcenia czy i w jaki sposób opis efektów kształcenia jest publikowany.

Przedmiotowe (szczegółowe) efekty kształcenia wskazane są w sylabusach. Studenci podczas spotkania z ZO poinformowali, że znają efekty kształcenia, dzięki temu, że program nauczania w formie sylabusów jest im udostępniany na stronie internetowej Instytutu, w systemie USOS oraz przedstawiany przez wykładowców na pierwszych zajęciach. Studenci posiadają pełny dostęp do sylabusów przedmiotowych. Kryterium dostępności informacji dotyczących efektów kształcenia jest w pełni spełnione.

2.Ocena czy efekty kształcenia są sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na opracowanie przejrzystego systemu ich weryfikacji.

Efekty kształcenia – kierunkowe i szczegółowe – są sformułowane w sposób jasny i zrozumiały. Są one w pełni „czytelne” dla studentów, którzy o tym poinformowali ZO na spotkaniu w czasie wizytacji.

Kierunkowe efekty kształcenia nie są odniesione do szczegółowych efektów kształcenia, tak więc ocena opracowania przejrzystego systemu ich weryfikacji nie jest możliwa.

Możliwa jest natomiast ocena systemu weryfikacji szczegółowych efektów, ponieważ w sylabusach przedmiotowych zamieszczono opis metod i kryteriów oceniania oraz sposób zaliczenia. Analiza tych treści wskazuje, że nie zawsze prowadzący przyjmują właściwe metody i sposoby weryfikacji realizowanych efektów. W wielu przedmiotach wskazywany jest *egzamin*, *test* lub po prostu *zaliczenie*. Przy tak określonych sposobach weryfikacji efektów, trudno stwierdzić poprawność ich doboru, zwłaszcza w kontekście przyjętych do realizacji efektów szczegółowych dotyczących umiejętności.

Sposób sformułowania efektów kształcenia należy ocenić pozytywnie, sposób ich weryfikacji – w odniesieniu do efektów kierunkowych – negatywnie, w odniesieniu do efektów przedmiotowych- nie zawsze pozytywnie.

3). Analiza i ocena systemu weryfikacji efektów kształcenia, w tym:

- *objęcia tym systemem wszystkich kategorii efektów kształcenia (wiedza, umiejętności, kompetencje społeczne), oraz wszystkich etapów kształcenia;*
- *możliwości zmierzenia i oceny efektów kształcenia na poszczególnych jego etapach, prawidłowości ustalonych procedur, metod (dobór do ocenianego kryterium) i ocen, ze szczególnym uwzględnieniem procesu dyplomowania;*

Ocena weryfikacji efektów kształcenia znajduje swe odzwierciedlenie w sylabusach przedmiotowych, w których koordynator przedmiotu, jak również prowadzący przedmiot określają *metody i kryteria oceniania*. Odnoszą się one do wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Do metod oceniania autorzy sylabusów zaliczają np. *frekwencję, aktywność oraz kolokwium, które stanowi test wyboru pytań zamkniętych* (sylabus przedmiotu Służby społeczne – wprowadzenie); *wykład – egzamin, ćwiczenia : obecność na zajęciach, przygotowanie i wygłoszenie referatu* (sylabus przedmiotu psychologia); *egzamin pisemny obejmujący podstawowe zagadnienia omawiane na wykładach i realizowane na ćwiczeniach* (sylabus przedmiotu Metody badań społecznych). Takie metody weryfikacji efektów kształcenia wymienione są w większości sylabusów przedmiotowych. **Ich ocena nie jest możliwa**, ponieważ koordynatorzy i prowadzący nie przekazują żadnych informacji na ich temat.

Opis kryteriów oceniania został przez większość autorów sylabusów sprowadzony do opisu przedmiotu (tj. rodzaju, bo nie zakresu przyswojonej wiedzy, umiejętności i kompetencji) oceniania (np. sylabus przedmiotu Służby społeczne- wprowadzenie: *Oceniane będą następujące kwestie: w sferze wiedzy: znajomość podstawowych pojęć i koncepcji z zakresu treści merytorycznych objętych wykazem lektur i zagadnień omawianych na zajęciach, w tym (...);* sylabus przedmiotu Metody badań społecznych: *Po zakończeniu zajęć student oceniany jest za: WIEDZA – znajomość i poprawne posługiwanie się podstawowymi pojęciami z zakresu metod badań społecznych (...)* sylabus przedmiotu Praca socjalna w perspektywie międzynarodowej: *Kryteria oceny: Ocena jest uwarunkowana poziomem 1) rzetelności w przedstawieniu zdobytej wiedzy, 2) jakością umiejętnego posługiwania się specjalistycznymi źródłami wiedzy do poszukiwania inspiracji dla praktyki, 3) zrozumienia znaczenia odmienności kulturowych w*

praktyce pracy socjalnej. 4) dbałości o komunikatywność. Sylabus przedmiotu Praca z grupą : Ocenie podlega: obecność na zajęciach; aktywne uczestniczenie w zajęciach; przygotowanie i przeprowadzenie zajęć metodą warsztatową; końcowy egzamin pisemny; sylabus przedmiotu Problematyka przestępczości i niedostosowania społecznego - Ocenianie ciągłe, przygotowanie do zajęć, wysoka aktywność – 25 punktów oceny (jakiej ??) Testy kontrolne – 25 punktów oceny. Autorski program (zespołowy lub indywidualny) przeciwdziałania procesom demoralizacji dzieci i młodzieży (poprzedzony badaniami diagnostycznymi wybranego środowiska lokalnego) – 50 punktów oceny końcowej. Stopień opanowania wiedzy teoretycznej ocenić również można na podstawie analizy wstępnych założeń programu; sylabus przedmiotu Socjologia bezrobocia i marginalizacji społecznej : Oceniane będą następujące kwestie. W sferze wiedzy: znajomość podstawowych danych na temat bezrobocia i ubóstwa w Polsce; znajomość podstawowych danych na temat ubóstwa na świecie; znajomość najważniejszych koncepcji wykluczenia społecznego (...)

Reasumując należy stwierdzić, że w sylabusach brak jest kryteriów weryfikacji efektów kształcenia. Nie wszystkie wskazane metody oceny są metodami, np. frekwencja, aktywność na zajęciach, tym samym nie wszystkie efekty szczegółowe mogą być weryfikowane i oceniane. Nie możliwa jest często ocena weryfikacji efektów kształcenia dotyczących umiejętności i kompetencji społecznych (np. wskazana metoda weryfikacji :test)

Ważnym elementem weryfikacji efektów kształcenia jest proces dyplomowania.

Prace dyplomowe przygotowane są w ramach seminarium licencjackiego liczącego od 6 do 15 osób, którego szczegółowy opis wraz z efektami kształcenia i metodami ich weryfikacji jest zamieszczony w USOS i podawany do wiadomości przez prowadzącego seminarium. Instytut **nie opracował , a tym samym nie realizuje procedury zatwierdzania tematów prac dyplomowych**, co powoduje, że **nie wszystkie prace** przygotowywane przez studentów **mają związek z kierunkiem praca socjalna** (nawet przy przyjęciu preferowanego przez IPSiR interdyscyplinarnego charakteru kształcenia). Prace dyplomowe są recenzowane przez promotora i recenzenta. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest uzyskanie z pracy dyplomowej co najmniej oceny dostatecznej. Egzamin dyplomowy przeprowadza komisja powołana przez dziekana, w skład której wchodzi co najmniej trzy osoby: dziekan lub prodziekan jako przewodniczący, kierujący pracą oraz recenzent, w tym co najmniej jedna osoba ze stopniem doktora habilitowanego.

Ocena na dyplomie jest, zgodnie z *Regulaminem Studiów*, składową trzech elementów: średniej ocen ze studiów (waga 0.7), ostatecznej oceny z pracy dyplomowej (0.2) i ostatecznej oceny z egzaminu dyplomowego (0.1).

Przyjętą procedurę dyplomowania – po uzupełnieniu jej zatwierdzeniem tematów prac dyplomowych – uznać należałoby za poprawną.

- analiza skali i przyczyn odsiewu.

IPSiR nie posiada dokumentacji pozwalającej na określenie przyczyn odsiewu. Wiedzy na ten temat nie uzyskano również od dyrekcji Instytutu (dyrekcja- wybory 2012).

Skala odsiewu określana jest (pośrednio) w sprawozdaniach rocznych dotyczących wyników kształcenia, co prezentuje poniższa tabela:

Rok akad.	Rok studiów	Ogółem Studentów	Przybyło w r. akd. wznowienia powroty urlopy	Powtarzanie Roku	Ubyło w ciągu roku akad. (skreślenia urlopy)	Brak zal. etapu	Brak zal. roku	Zaliczyło Rok
2009/2010	I	55	0	0	8	12	18	35
	II	39	1	0	4	3	7	32
	III	0	0	0	0	0	0	0
	razem	94	1	0	12	15	25	67
2010/2011	I	52	0	0	6	17	18	34
	II	39	3	1	3	3	5	34
	III	32	0	0	1	4	5	27
	razem	123	3	1	10	24	28	95
2011/2012	I	49	0	0	5	5	5	32
	II	36	1	0	1	2	3	24
	III	37	1	1	4	7	9	5
	Razem	122	2	1	10	14	17	61

Przedstawione w powyższej tabeli dane „przeniesione” ze sprawozdań **rocznych nie pozwalają jednoznacznie określić skali odsiewu**, a to dlatego, że nie znane są (Dyrekcji Instytutu także) zasady przyporządkowywania studentów do wskazanych w tabeli kategorii (np. w roku akad. 2011/2012 III rok studiów rozpoczęło 37 studentów – zaliczyło rok – 5; wydaje się niemożliwe aby 32 studentów podlegało procesowi odsiewu??).

Można jedynie stwierdzić, że w roku akademickim 2009/2010 IPSiR kształcił na kierunku praca socjalna 94 studentów. W ciągu roku akademickiego ubyło 12 studentów (albo skreślenie, albo urlop); w roku akademickim 2010/2011 podjęło kształcenia na wszystkich latach studiów 123 studentów , z których 10 w ciągu roku przerwało studia; w roku akademickim 2011/2012 na kierunku praca socjalna studiowało 122 osoby, z czego 10 z różnych powodów ubyło.

Kategoria w sprawozdaniu rocznym „*Ubyło w ciągu roku akademickiego (skreślenia, urlopy)*” kwalifikująca razem osoby skreślone i urlopowane, **nie pozwala na określenie skali odsiewu**. Dodać należy, że są to jedyne informacje na temat odsiewu, jakie posiada IPSiR.

- *ocena dostępności informacji na temat stosowanego systemu oceny efektów kształcenia.*

Etapowe efekty kształcenia oceniane są – jak wskazano w sylabusach przedmiotowych - poprzez egzaminy pisemne w formie otwartej oraz testowej, egzaminy ustne, prezentowane projekty i referaty, jak też kolokwia zaliczeniowe. W procesie oceniania brane są pod uwagę również kolokwia cząstkowe (sprawdziany przygotowania do zajęć), oraz aktywność i frekwencja studentów na zajęciach. Forma zaliczenia zajęć pozostaje w gestii wykładowcy i – jak dowiedziano się na spotkaniach ze studentami i pracownikami – jest ustalana ze studentami na pierwszych zajęciach.

W opinii studentów sposób oceniania jest przejrzysty i sprawiedliwy, mimo iż nie znajduje on odzwierciedlenia w dokumentacji (brak kryteriów oceny w sylabusach). Studenci, w oparciu o §25 pkt. 8 Regulaminu Studiów UW mają zagwarantowane prawo wglądu do ocenianej pracy egzaminacyjnej lub zaliczeniowej oraz do otrzymania uzasadnienia oceny. Ich zdaniem zakres wiedzy oceniany w trakcie egzaminu nie wykracza poza treści zawarte w sylabusach, a formy weryfikacji wiedzy i efektów kształcenia są właściwie dobrane.

4). Ocena procedur i mechanizmów umożliwiających badanie losów (karier) absolwentów oraz dostosowanie efektów kształcenia do oczekiwań absolwentów ocenianego kierunku studiów i otoczenia społeczno-gospodarczego (w tym rynku pracy), a także stopnia zaangażowania (wpływu) przedstawicieli tych interesariuszy na kształtowanie struktury efektów kształcenia. Analiza efektywności działalności prowadzonej przez uczelnię/jednostkę w tym zakresie.

Procedury i mechanizmy umożliwiające badanie losów absolwentów realizowane są na poziomie Uniwersytetu. Uniwersytet Warszawski poprzez działalność Biura Zawodowej Promocji Studentów i Absolwentów, składającego się z: Biura Karier i Klubu Absolwentów utrzymuje stały kontakt ze swoimi absolwentami oraz pomaga absolwentom i studentom w poruszaniu się po rynku pracy.

Do szczególnych osiągnięć BZPSiA w 2011 r. należy zaliczyć: przeprowadzenie wspólnie z Pracownią Ewaluacji Jakości Kształcenia pilotażowego badania absolwentów UW (roczniki 2009 i 2010), zorganizowanie II Pikniku Absolwentów UW.

ZO nie uzyskał informacji na temat efektów przeprowadzonych badań pilotażowych. Instytut nie prowadzi samodzielnie badania losów swoich absolwentów, nie zna ich oczekiwań ani opinii dotyczącej kształcenia na kierunku praca socjalna.

Instytut nie prowadzi także badań rynku pracy. Jego wiedza na temat oczekiwań otoczenia społeczno – gospodarczego pochodzi z instytucji , z którymi współpracuje z racji realizacji praktyk zawodowych lub projektów społecznych.

Instytut nie dysponuje żadną dokumentacją dotyczącą współpracy z otoczeniem społeczno – gospodarczym przekładającej się na kształtowanie struktury efektów kształcenia.

Załącznik nr 4 Ocena losowo wybranych prac etapowych oraz dyplomowych

Do oceny losowo wybrano 14 prac dyplomowych. Wśród nich są zarówno prace teoretyczne, jak i badawcze. Większość z nich prezentuje dostateczny i dobry poziom merytoryczny i metodologiczny. Są jednak i takie prace, które nie powinny być dopuszczone do obrony, tak z powodu ich poziomu, jak i nie wiążącej się z kierunkiem studiów tematyki. Zwraca również uwagę fakt pobieżnie przygotowywanych recenzji i zawyżanych ocen wystawianych przez promotorów i recenzentów.

Ocena końcowa 2 kryterium ogólnego³ częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) IPSiR opracował kierunkowe efekty kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji oraz przyporządkował je do efektów kształcenia z obszaru nauk społecznych. W sylabusach przedmiotowych opracowane zostały efekty szczegółowe (w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji), które nie zostały jednak przyporządkowane do efektów kierunkowych, co uniemożliwia ocenę ich zgodności. Brak wskazanego przyporządkowania uniemożliwia także ocenę możliwości osiągania efektów kierunkowych. Osiąganie efektów szczegółowych w części przedmiotów jest możliwe, co gwarantuje poprawne dobranie formy zajęć, treści i metod, w części – z powodu niewłaściwie dobranej formy, metod i lakoniczne sformułowanych treści – nie jest możliwe. Nie zostały określone efekty kształcenia dla praktyk zawodowych, natomiast przyjęte cele nie są możliwe do realizacji na studiach niestacjonarnych (liczba godzin bardzo mała – 90). Efekty kształcenia są powszechnie dostępne ,a tym samym znane studentom, dzięki zamieszczeniu sylabusów w programie USOS.

2)Efekty kształcenia – kierunkowe i szczegółowe – mimo, iż są sformułowane w sposób zrozumiały, nie doprowadziły do opracowania przejrzystego systemu ich weryfikacji. Wynika to z faktu braku odniesienia efektów szczegółowych do efektów kierunkowych.

3. Brak systemu weryfikacji efektów kierunkowych nie wpłynął na odstąpienie od weryfikacji efektów szczegółowych określonych przez każdego prowadzącego. Wprawdzie nie wprowadzona została standaryzacja wymagań zapewniająca przejrzystość i obiektywizm formułowanych ocen, jak również nie zawsze właściwie dobrane są metody i sposoby oceniania, mimo to, oceny te są dokonywane – tak cząstkowe , jak i etapowe.

Proces dyplomowania prowadzony jest prawidłowo , z tym że nie dokonywane jest zatwierdzanie tytułów prac dyplomowych, co przekłada się na dopuszczanie do obrony prac nie zawsze związanych z kierunkiem studiów.

Skala i przyczyny odsiewu nie są możliwe do określenia, ponieważ Instytut nie posiada informacji na ten temat. Gromadzi jedynie informacje dotyczące liczby studentów jaka ubyla w ciągu roku akademickiego (różne powody).

Studenci kierunku praca socjalna posiadają informację na temat systemu (sposobu) oceny efektów kształcenia, dzięki programowi USOS (sylabusy udostępniane w systemie) a także nauczycielom akademickim, którzy zapoznają ich z sylabusami na pierwszych zajęciach.

4) Instytut nie prowadzi badań dotyczących oczekiwań absolwentów i otoczenia społeczno – gospodarczego, tym samym nie dokonuje zmian w zakresie efektów kształcenia ze względu na wiedzę z tych źródeł. Badanie losów i oczekiwań absolwentów przynależy do zadań Biura Karier działającego na poziomie Uniwersytetu. IPSiR utrzymuje kontakt ze środowiskiem zewnętrznym poprzez współpracę z placówkami, w których studenci odbywają praktyki, jak również z instytucjami wspólnie z którymi realizuje różne przedsięwzięcia społecznościowe.

3.Program studiów a możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia

1). Ocena czy realizowany program studiów umożliwi osiągnięcie każdego z określonych celów oraz ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta.

Jedynym dokumentem określającym kierunkowe efekty kształcenia dla kierunku praca socjalna jak wspomniano wyżej - jest załącznik B 1. do uchwały Senatu UW nr 512 z dnia 16 maja 2012r. w sprawie określenia efektów kształcenia dla kierunków studiów UW, zatytułowany **Odniesienia efektów kierunkowych do efektów obszarowych**. Dokument zawiera 19 efektów kierunkowych z zakresu wiedzy , 13 efektów kierunkowych z zakresu umiejętności i 10 efektów kierunkowych z zakresu kompetencji społecznych. Przyjęte efekty odniesione są do efektów kształcenia tylko i wyłącznie obszaru nauk społecznych.

Przyjęte efekty kierunkowe nie posiadają żadnego odzwierciedlenia w programie kształcenia, w którym brak jest odniesienia efektów szczegółowych do efektów kierunkowych.

Z rozmów z dyrekcją i pracownikami można wnioskować, że przyjęte efekty kierunkowe nie były żadną podstawą do tworzenia programu studiów. Wskazuje na to m.in. fakt, że przygotowano sylabusy obowiązujące w roku akademickim 2012/2013 (I, II i III rok studiów) , których schemat jest identyczny bez względu na to, że I rok realizuje program w odniesieniu do KRK a II i III rok realizuje program w kontekście standardów nauczania.

W programie realizowanym zgodnie z KRK cele i szczegółowe efekty kształcenia przedstawione są w sylabusach przedmiotowych, które składają się z części A – wypełnianej przez koordynatora przedmiotu i z części B – wypełnianej przez prowadzącego/ cych

przedmiot. Taki układ sylabusu jest trudny do oceny, a to dlatego, że jedynym elementem różnicującym część A, od części B są metody dydaktyczne (nie ma ich w części A, a są w części B – wszystkie inne treści są identyczne (załącznik 7). Często nie można ocenić, czy treści kształcenia są właściwe dla osiągnięcia przyjętych efektów szczegółowych.

Wątpliwość ta wynika po pierwsze z tego, że efekty nie są przypisane do określonych treści, a po drugie z tego, że treści programowe wskazane w sylabusach mają charakter ogólny i nie pozwalają jednoznacznie stwierdzić, czy są właściwe dla osiągnięcia przyjętych efektów (jak w przedmiocie **Antropologia kulturowa** - efekty kształcenia w sferze wiedzy: Student będzie :

-1.znał charakter antropologii kulturowej jako nauki społecznej **i jej znaczenie dla pracy socjalnej**; -2. znał główne obszary zainteresowania antropologii, jej przemian oraz współczesnych pól badawczych; 3. znał sposoby tworzenia analiz antropologicznych i teoretycznych sposobów łączenia obserwowanych faktów; -4. **znał inne niż europejskie i zachodnie sposoby organizacji życia społecznego, instytucji, typów więzi społecznych, systemów wierzeń i wyobrażeń o świecie**; -5. posiadał wiedzę o kulturowo uwarunkowanych problemach społecznych; 6. znał mechanizmy funkcjonowania człowieka w społeczeństwie oraz **kulturowe normy i reguły funkcjonowania instytucji**

Tematyka zajęć: 1.**Antropologia jako nauka.** Filozoficzne założenia antropologii; społeczne czynniki wpływające na jej powstanie; epoka, w której antropologia powstała, cele prac antropologicznych i ich ewolucja; kultura i jej definicje; specyfika metodologiczna antropologii. 2.**Powstanie i najwcześniejsza historia kultury.** Paleolit jako epoka powstania zróżnicowania kulturowego; specyfika kultury paleolitycznej; rewolucja neolityczna; neolit jako moment narodzin współczesnych form życia społecznego. 3.**Ekonomiczny wymiar kultury.** Rodzaje gospodarki pierwotnej: niewyspecjalizowane myślistwo i zbieractwo, wyspecjalizowane myślistwo i zbieractwo, niewyspecjalizowane rolnictwo, wyspecjalizowane rolnictwo, pasterstwo; zależność między środowiskiem naturalnym, kulturą i gospodarką; formy dystrybucji i konsumpcji dóbr materialnych. 4.**Struktura społeczna jako przedmiot zainteresowania antropologii kulturowej.** Struktury hierarchiczne i niehierarchiczne, status i ranga jako formy określenia miejsca ludzi w strukturze społecznej; system kastowy; system niewolniczy; przednowoczesne formy władzy politycznej: struktury segmentalne, wódzostwo, monarchia; społeczne znaczenie wieku; płeć jako czynnik istotny kulturowo; formy związków rodzinnych; etniczność. 5. **System wyobrażeń o świecie.** Myślenie prelogiczne i logiczne; myślenie mityczne; dyskusje i kontrowersje związane z tezą o ogólnoludzkiej wspólnotocie myślenia; podziały na sacrum i profanum; rytuały i ich istota; kultury a postawy wobec sytuacji liminalnych (narodziny, śmierć); magia i religia; symboliczna czystość i nieczystość; kulturowy kontekst używania substancji odurzających. Nie można rozstrzygnąć, które treści programowe pozwalają na osiągnięcie efektu 1,5 i 6.).

W wielu sylabusach liczba wskazanych tematów do realizacji jest niewspółmiernie mała do liczby godzin do realizacji (np. psychologia : 30 godzin wykładu i 30 godzin ćwiczeń – liczba tematów 14 – brak podziału na ćwiczenia i wykłady; psychologiczne koncepcje człowieka: 15 godzin wykładu , 30 godzin ćwiczeń – liczba tematów – 7 – brak podziału na ćwiczenia i wykłady; metody badań społecznych – 30 godzin wykładu – 6 tematów , teoria i metody pracy socjalnej – 30 godzin ćwiczeń - cztery tematy), tym samym poziom ogólności sformułowanych tematów nie pozwala na stwierdzenie czy przyjęte efekty mogą być osiągnięte.

Instytut opracował sylwetkę absolwenta kierunku praca socjalna. W zasadzie jest ona możliwa do osiągnięcia poprzez realizację przyjętego planu i programu nauczania. Słowo „ w

zasadzie” uzasadniają sformułowania zawarte w opisie sylwetki : *Absolwent posiada obszerną interdyscyplinarną wiedzę ... z zakresu nauk stosowanych (polityka społeczna, pedagogika)* - w toku studiów jest tylko 30 godzin pedagogii społecznej, które wyczerpują przekazywanie treści z zakresu pedagogiki. Trudno znaleźć uzasadnienie dla zdobycia obszernej wiedzy z tego zakresu.

Nie jest możliwa ocena czy realizowany program studiów umożliwi osiągnięcie każdego z określonych celów oraz ogólnych i szczegółowych efektów kształcenia, a także uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, ponieważ Instytut nie wykazał związku pomiędzy przyjętymi efektami kierunkowymi a efektami przedmiotowymi, nie skorelował właściwie liczby godzin zajęć dydaktycznych i niektórych przyjętych efektów z zaplanowanymi do realizacji treściami.

Na II i III roku kierunku praca socjalna realizowane jest kształcenie oparte o standardy kształcenia dla kierunku praca socjalna, studia I stopnia.

Instytut przedstawił ZO tylko i wyłącznie plany studiów stacjonarnych, tym samym o prawidłowości realizacji zajęć na studiach niestacjonarnych nie można się wypowiedzieć.

Przedstawiony plan studiów , pozwala stwierdzić, że Instytut nie wskazał w nim „ treści poszerzających wiedzę ogólną w wymiarze nie mniejszym niż 60 godzin, którym należy przypisać nie mniej niż 3 ECTS”, jak również – wprowadzonej standardami nauczania – ergonomii.

Analiza sylabusów załączonych do raportu samooceny, jak i przedstawionych w czasie wizytacji (te same dla kształcenia realizowanego wg KRK, jak i realizowanego wg standardów) , upoważnia do sformułowania następujących uwag dotyczących kształcenia zgodnego ze standardami::

1. Instytut nie przedstawił sylabusów takich przedmiotów jak: biomedyczne podstawy rozwoju i zachowania człowieka, wychowanie fizyczne, język obcy, podstawy demografii, polityka zdrowotna i promocja zdrowia, pedagogika specjalna, konstrukcja pracy empirycznej, podstawy edukacji współczesnej, przedmioty fakultatywne.
2. W przedstawionych sylabusach brak wielu treści wskazanych w standardach kształcenia, a jak się wydaje podstawowych dla właściwego wprowadzenia studentów w zagadnienia społeczne. W grupie treści podstawowych dotyczących nauk społecznych i pedagogiki zupełnie pominięte są takie treści jak : analiza aksjologiczna roli mediów; przedmiot i metody socjologii, pojęcia socjalizacji, roli społecznej, źródła rodowód i prekursorzy pedagogiki społecznej, podstawowe pojęcia pedagogiki społecznej, jej współczesne funkcje i zadania. W grupie treści kierunkowych , w zakresie metodyki pracy socjalnej pominięte są takie treści jak: praca z indywidualnym przypadkiem, poradnictwo rodzinne, poradnictwo małżeńskie, grupy samopomocy, terapia rodzin, istota poradnictwa socjalnego, poradnictwo prawne, superwizja w pracy socjalnej, przedmiot i zadania psychologii rozwojowej i wiele innych (być może treści te znajdują się w sylabusach nie załączonych do dokumentacji).

3. W planie studiów przygotowanym wg standardów kształcenia dla kierunku praca socjalna znajduje się pozycja **Przedmioty fakultatywne**. Ich realizację zaplanowano w następującym wymiarze godzin i formie zajęć: semestr III – 30 godzin konwersatorium; semestr IV – 60 godzin konwersatorium; semestr V – 90 godzin konwersatorium, semestr VI – 60 godzin – forma zajęć nie znana. Przedmioty fakultatywne nie są możliwe do zidentyfikowania na podstawie analizy sylabusów, a to dlatego, że ich nie przygotowano.

Analiza rozkładów zajęć pozwala stwierdzić, że **brak w nich zajęć fakultatywnych**, mimo iż, jak wynika z planu studiów znajdują się one w III i V semestrze. Należy zaznaczyć, iż wizytacja miała miejsce w dniach 29 – 30.10.2012r., tak więc rozkłady zajęć na semestr zimowy były już ostatecznie uzgodnione i obowiązujące.

W czasie wizytacji ZO została przedstawiona „*Lista przedmiotów fakultatywnych (61) zgłoszonych do realizacji w IPSiR UW w r. akademickim 2011/2012*”. Można tylko przypuszczać, że jest ona także aktualna w roku akademickim 2012/2013. Nie jest wiadome, które z przedmiotów są realizowane w obecnym roku akademickim, jaka zasada obowiązuje przy ich wyborze, jakie cele kształcenia realizują, i jaki jest ich wpływ na podniesienie jakości kształcenia pracownika socjalnego.

Reasumując należy stwierdzić, że 240 godzin przeznaczonych na realizację zajęć fakultatywnych nie jest możliwych do zidentyfikowania jako realnie realizowanych. Niemożliwa jest także – z powodu braku sylabusów - ocena ich treści, celów i efektów kształcenia.

Powyższe pozwala przypuszczać, że przyjęty do realizacji program nauczania nie gwarantuje osiągnięcia efektów kształcenia wskazanych w standardach. Spełnia on tylko wymagania formalne dotyczące liczby semestrów, liczby godzin dydaktycznych i liczby ECTS. Dodać należy, że ocena ta nie dotyczy studiów niestacjonarnych, na temat których ZO nie zdobył wiedzy.

ocena czasu trwania kształcenia, prawidłowości doboru treści kształcenia, form zajęć dydaktycznych i metod kształcenia w celu osiągnięcia efektów kształcenia określonych dla każdego przedmiotu/modułu, w tym modułu przedmiotów do wyboru, danego poziomu kwalifikacji.

Studia I stopnia na kierunku praca socjalna prowadzone w formie stacjonarnej i niestacjonarnej trwają 6 semestrów.

Studia stacjonarne prowadzone są w wymiarze 2340 godzin zajęć dydaktycznych, **210 godzin praktyki zawodowej**, 60 godzin praktyki dyplomowej – którym przypisane jest łącznie 180 punktów ECTS.

Studia niestacjonarne prowadzone są w wymiarze 1250 godzin dydaktycznych, **90 godzin praktyki zawodowej**, 60 godzin praktyki dyplomowej – którym razem przypisane jest 180 punktów ECTS.

Każdy student oprócz przedmiotów podstawowych i praktyk zobowiązany jest do zaliczenia, przedmiotów prowadzonych na UW: „Ochrona praw autorskich i własności intelektualnej” i „Przepisy BHP”(1 ECTS), zajęć ogólnouniwersyteckich (9 ECTS), zaliczenia egzaminu certyfikacyjnego z języka obcego na poziomie B2 (2 ECTS), przygotowania pracy dyplomowej (10 ECTS) i złożenia egzaminu dyplomowego.

Program zawiera 51 przedmiotów podstawowych na studiach stacjonarnych a 50 na studiach niestacjonarnych (150 ECTS) oraz 4 przedmioty dodatkowe (na studiach niestacjonarnych 3) tj. wychowanie fizyczne (tylko na stacjonarnych), zajęcia ogólnouniwersyteckie, praktyki zawodowe, praktyki dyplomowe (18 ECTS). Cztery przedmioty podstawowe (na niestacjonarnych 3) tj. j.obcy, seminarium licencjackie, moduł 1* (tylko na stacjonarnych), przedmioty fakultatywne (razem 32 ECTS na stacjonarnych i 31 ECTS na niest.) oraz cztery przedmioty dodatkowe, (na st. niest. 3) w tym dwie praktyki (razem 20 ECTS na st. i niest) Instytut wskazał jako zajęcia do wyboru dla studenta. Zajęciom tym razem przypisane jest 52 punktów ECTS na studiach stacjonarnych i 51 ECTS na studiach niestacjonarnych.

Dla spełnienia wymagań § 5 ust. 2 (*program studiów umożliwia studentowi wybór modułów kształcenia, do których przypisuje się punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS, o której mowa w ust. 1 pkt 2)* rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia, Instytut wprowadził do planu studiów pozycję (bo nie przedmiot ani moduł) praca licencjacka – której nie przypisał godzin dydaktycznych, ale przypisał 10 ECTS. Instytut niesłusznie przyjął , że pozycja ta, to moduł kształcenia, który uzupełnia brakującą liczbę ECTS do wymaganych 30%.

Przyjęty plan studiów nie określa łącznej liczby punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów- co jest wymagane w świetle obowiązujących przepisów .(§ 5 ust.1, pkt 6, w/w **rozporządzenia**).

Analiza planu studiów wskazuje, że przyjęte formy zajęć dydaktycznych , nie zawsze gwarantują osiągnięcie założonych efektów kształcenia.

Na 56 przedmiotów (51 podstawowych i 5 dodatkowych) znajdujących się w planie studiów, zaplanowano jedynie 12- realizowanych w formie wykładów. Zaznaczyć należy , iż w III semestrze są tylko 2 przedmioty realizowane w formie wykładów, w 4 semestrze- dla 3 przedmiotów przewidziano formę wykładu, w piątym i szóstym semestrze żaden przedmiot nie jest realizowany w formie wkładu.

Mimo rezygnacji z wykładów , do planu studiów wprowadzane zostały takie przedmioty, które wymagają przekazania wiedzy (a nie dyskusji i rozmowy – z powodu braku podstaw do jej prowadzenia) podstawowej, wprowadzającej w określone zagadnienia .Przykładem może być *Teoria poradnictwa* (semestr III), *Wstęp do nauki o państwie i prawie* (semestr I), czy *Nauka o organizacji i zarządzaniu* (semestr IV). Wskazuje to na brak możliwości osiągnięcia założonych efektów kształcenia ,przede wszystkim w zakresie wiedzy, a na pewno na brak możliwości prowadzenia tych przedmiotów w formie zaplanowanej tj. konwersatorium.

Przykładem niewłaściwie dobranej formy zajęć jest prowadzony w pierwszym semestrze I roku studiów przedmiot *Wstęp do nauki o państwie i prawie*. Jest on realizowany w formie konwersatorium, mimo iż studenci nie posiadają żadnej wiedzy z tego zakresu, czego najlepszym dowodem jest tematyka zajęć: *Definicje państwa i prawa. Teorie powstania państwa. Prawo jako zjawisko polityczne. Prawo naturalne, prawo zwyczajowe, prawo stanowione. Prawo a inne regulatory zachowań. Prawo a religia. Prawo a moralność. Prawo jako przedmiot badań naukowych. Źródła prawa. Proces prawotwórczy. Formy działalności prawotwórczej. Rodzaje aktów normatywnych. Budowa aktu normatywnego. Pojęcie normy prawnej. Budowa normy prawnej (koncepcja dwuelementowa, koncepcja trójelementowa). Koncepcja norm sprzężonych. Prawo podmiotowe – prawo przedmiotowe. Akt normatywny. Budowa aktu normatywnego*. Przyjęta tematyka – zwłaszcza w kontekście braku wymagań wstępnych – wydaje się, że wymaga wykładu informacyjnego. Podobne wątpliwości dotyczą przedmiotów: antropologia kulturowa, pedagogika społeczna, wprowadzenie do polityki społecznej, psychologia społeczna, teoria poradnictwa, prawo socjalne, nauka o organizacji i zarządzaniu, prawo rodzinne, nauka o społeczności lokalnej, praca socjalna w perspektywie międzynarodowej, europejska polityka społeczna, socjologia bezrobocia i marginalizacji społecznej. **Realizacja tych przedmiotów w formie konserwatorium , że względu na ich teoretyczny charakter oraz rodzaj przyjętej tematyki i efektów kształcenia nie jest możliwa.** Dodać należy, że konwersatorium jest metodą przewidzianą raczej dla najbardziej zaawansowanych studentów, prowadzoną zazwyczaj na ostatnich latach studiów, wymagającą od studentów posiadania ugruntowanej wiedzy w zakresie poruszanych zagadnień.

Na uwagę zasługuje również fakt, iż w planie studiów znajduje się 13 przedmiotów (w tym język obcy) realizowanych w formie ćwiczeń i 38 realizowanych w formie konwersatorium. Problem wynika stąd, że nie ma żadnego uzasadnienia dotyczącego doboru formy zajęć (np. *Teoria i metody pracy socjalnej – ćwiczenia, Teoria poradnictwa – konwersatorium, Psychologia kliniczna – ćwiczenia; psychologia społeczna – konwersatorium*) , nie ma też żadnego rozróżnienia dotyczącego realizacji treści ze względu na formę (w sylabusach przedmiotowych dla konwersatoriów i ćwiczeń przyjęte są te same metody dydaktyczne - dyskusja, praca w grupach, metody aktywizujące itp.). Czynnikiem różnicującym nie jest także liczebność grup konwersatoryjnych i ćwiczeniowych, a to dlatego, że grupa konwersatoryjna jest jednocześnie grupą ćwiczeniową (wskazują na to rozkłady zajęć).

Można przypuszczać, że wybór formy zajęć nie posiada żadnego uzasadnienia merytorycznego. Często wydaje się przypadkowy (może zwyczajowy) i w związku z tym nie gwarantuje właściwej realizacji przyjętych efektów kształcenia.

Przyjęta za dominującą formą zajęć – konwersatorium (38 przedmiotów) jest w wielu przypadkach niewłaściwa, tak z punktu widzenia prezentowanych treści, jak i z punktu widzenia przyjętych efektów kształcenia.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że nawet przedmioty warsztatowe (wskazanie Instytutu) przyjęte zostały do realizacji w formie konwersatorium – jak np. *Praca socjalna – umiejętności i procesy – warsztaty*.

W planie studiów nie określona jest forma zajęć z wychowania fizycznego, podobnie jak forma zajęć ogólnouniwersyteckich (nic nie wiadomo na ich temat).

Ponadto, nie zawsze metody wskazane w sylabusach są właściwe dla realizacji przyjętych efektów szczegółowych. Przykładem może być sylabus przedmiotu *Diagnostyka problemów społecznych* realizowany w formie konwersatorium, w którym treści typu: *Teoria a diagnoza, diagnoza potoczna a diagnoza naukowa. Rodzaje diagnoz i ich zastosowania w rozpoznawaniu problemów społecznych oraz ich rozwiązywaniu. Diagnoza kwalifikacyjna. Diagnoza fazy. Diagnoza znaczenia (funkcjonalna) itd.* mające służyć realizacji takich efektów w zakresie wiedzy jak: *Student będzie w sferze wiedzy:* - miał wiedzę o zjawiskach i problemach społecznych, relacjach między strukturami i instytucjami społecznymi i rozumiał ich znaczenie dla pracy socjalnej; - dysponował wiedzą o funkcjonowaniu człowieka w społeczeństwie oraz o źródłach i mechanizmach zaburzeń w funkcjonowaniu; - znał teoretyczne i metodologiczne założenia oraz znaczenia podstawowych pojęć; - dysponował podstawową wiedzą z zakresu socjologii problemów społecznych oraz diagnostycznych badań wybranych problemów współczesnej Polski – mają być przekazywane za pomocą jedynej metody dydaktycznej, a mianowicie – **analizy tekstu**. Wydaje się ona niewystarczająca, tak z powodu formy zajęć – konwersatorium (zakłada dyskusje i rozmowę) , jak i z powodu przyjętych efektów wiedzy. Takich wątpliwości jest więcej, np. *Teoria społeczeństwa i problemów społecznych*- prowadzący wskazał takie metody jak: wykład, informowanie i przekazywanie słowne; *Etyka współczesności* – konwersatorium, metoda dydaktyczna-opracowanie problemów.

Treści kształcenia w zdecydowanej większości przedmiotów dobrane są właściwie do przyjętych efektów szczegółowych (nie wiadomo , czy kierunkowych??). W części sylabusów są one zapisane jednak w sposób bardzo ogólny , uniemożliwiający ocenę ich związku z efektami.

Wprawdzie nie ma obowiązku przygotowywania oddzielnych sylabusów na studia stacjonarne i niestacjonarne, niemniej jednak w kontekście braku rozróżnienia na zajęcia wymagające kontaktu nauczyciela akademickiego ze studentami i zajęcia nie wymagające tego kontaktu, jak również wprowadzenia znaczących różnic w liczbie realizowanych godzin dydaktycznych na studiach stacjonarnych (2340) i niestacjonarnych (1250), w sylabusach winny znaleźć się wskazania dotyczące sposobów realizacji treści, celów i efektów kształcenia, jak również ich weryfikacji na studiach niestacjonarnych. Brak takich wskazań uniemożliwia ocenę programu studiów w zakresie osiągnięcia

każdego z określonych celów i efektów szczegółowych przez studentów studiujących w trybie niestacjonarnym.

- *ocena zgodności przyjętej punktacji ECTS z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie, w przypadku kształcenia nauczycieli i kierunków, dla których ustalono standardy kształcenia – również zgodności z odpowiednimi standardami. Ocena sposobu wykorzystania możliwości stworzonych przez ten system w indywidualizowaniu procesu kształcenia, w tym poprzez wymianę międzyuczelnianą, międzynarodową;*

Podstawy prawne funkcjonowania systemu ECTS w IPSiR stanowią:

- Zarządzenie Nr 3 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie *Uniwersyteckiego Systemu Punktów zaliczeniowych zgodnego ze standardami Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów – ECTS* (Monitor Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 21 lutego 2007 r., Nr 2A, poz. 194). Przepisy zarządzenia zostały wydane przy uwzględnieniu ustaleń zawartych w *Porozumieniu Uniwersytetów Polskich na Rzecz Jakości Kształcenia* z dnia 10 października 1997 r. oraz Uchwały Konferencji Rektorów Uniwersytetów Polskich z dnia 31 stycznia 1998 r. w sprawie *zasad postępowania akredytacyjnego, w celu wprowadzenia Uniwersyteckiego Systemu Punktów Zaliczeniowych zgodnego ze standardami Europejskiego Systemu Transferu i Akumulacji Punktów - European Credit Transfer System (ECTS)*;

- Załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 3 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 18 stycznia 2007 r. *EUROPEJSKI SYSTEM TRANSFERU I AKUMULACJI PUNKTÓW oraz SUPLEMENT DO DYPLOMU (PRZEWODNIK)*,

Na szczeblu Instytutu powołano pełnomocnika ds. ECTS, który otrzymuje na bieżąco materiały dotyczące ECTS, uczestniczy w szkoleniach organizowanych w UW oraz posiedzeniach Rady Naukowej IPSiR, a także w pracach redakcyjnych nad programami studiów itp. W codziennej praktyce ściśle współpracuje z instytutowym pełnomocnikiem ds. USOS.

Z informacji przekazanych w raporcie samooceny wynika, że „punkty zaliczeniowe odzwierciedlają łączny czas pracy własnej studenta, jak i czas przewidziany i organizowany przez nauczycieli akademickich (m.in. udział w zajęciach, odrabianie zadanych prac, przygotowanie do egzaminu itd.) niezbędny do opanowania wiedzy i nabycia umiejętności wymaganych do zaliczenia przedmiotu. Jeden punkt zaliczeniowy odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta - jest to podstawowe kryterium kwalifikacji punktów. O ilości punktów decydują również takie kryteria związane z nakładem pracy studenta, jak: forma zaliczenia przedmiotu (zal. na ocenę lub egzamin) oraz liczba godzin dydaktycznych i związane z nią specyfika i charakter zajęć (waga przedmiotu, przedmiot kierunkowy czy uzupełniający itp.). **Dodatkowo w ramach studiów niestacjonarnych występują pewne różnice** (w stosunku do przedmiotów realizowanych w trybie dziennym) **z powodu potencjalnie większej liczby czasu pracy samodzielnej studentów**. Zgodnie z § 4 zarządzenia przypisywanie punktów zaliczeniowych dokonuje Rada jednostki (najczęściej w związku z przyjmowaniem danego programu), przy czym wszystkim elementom programu studiów prowadzonych w IPSiR UW przypisuje się punkty zaliczeniowe. Liczba punktów zaliczeniowych jest atrybutem przedmiotu (charakteryzuje jego specyfikę, dlatego przedmioty realizowane na poszczególnych kierunkach, specjalnościach mają zróżnicowane punkty). W ramach „Pracy Socjalnej” niektórym, nielicznym przedmiotom przypisano

wartości rzędu 0,5 (zgodne z treścią zarządzenia, ponieważ § 4 stanowi, że liczba ta może być całkowita lub połówkowa) – s.11.)”

Zasady przedstawione powyżej nie znajdują odzwierciedlenia w przyjętych do realizacji planach studiów, a to dlatego, że:

1. Instytut nie mógł dokonać zapowiedzianego przydziału punktów ECTS ze względu na *charakter zajęć (waga przedmiotu, przedmiot kierunkowy czy uzupełniający itp.)* ponieważ, że nie dokonał podziału na przedmioty kierunkowe i uzupełniające.
2. Instytut nie zastosował wskazanej zasady : ***Dodatkowo w ramach studiów niestacjonarnych występują pewne różnice (w stosunku do przedmiotów realizowanych w trybie dziennym) z powodu potencjalnie większej liczby czasu pracy samodzielnej studentów.*** Przykładem jest przedmiot *Wstęp do nauki o państwie i prawie* : na studiach stacjonarnych – 30 godzin,, forma zaliczenia – egzamin – 4 ECTS; na studiach niestacjonarnych : 30 godzin, forma zaliczenia – egzamin – 3 ECTS, (brak uzasadnienia do zmniejszenia liczny punktów). oraz praktyka dyplomowa : studia stacjonarne : 60 godzin, forma zaliczenia – zał, 2 ECTS, studia niestacjonarne: 60 godzin, forma zaliczenia zał . 4 ECTS. (brak uzasadnienia do zwiększenia liczny punktów).
3. Studenci studiów stacjonarnych mają zrealizować zgodnie z planem 210 godzin praktyki zawodowej. Przyjmując obowiązującą zasadę, wskazaną także przez IPSiR (*Jeden punkt zaliczeniowy odpowiada 25-30 godzinom pracy studenta - jest to podstawowe kryterium kwalifikacji punktów*) **praktyce powinno być przypisane co najmniej 7 ECTS.** Tymczasem za praktykę student studiów stacjonarnych otrzymuje 5 ECTS.(punkt 1.3 , raport samooceny, s.6) Na studiach niestacjonarnych natomiast praktyka ta realizowana jest w wymiarze 90 godzin, za które student otrzymuje 7 ECTS.
4. 49 (na 51) przedmiotów podstawowych, mimo różnej liczby godzin dydaktycznych(różnica 50%,(60 g.st; 30 g. niest) 0%,(30 g. st.; 30.g. niest) 33% (45 g. st. , 30 g. niest) i inne) na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych posiada identyczną liczbę przypisanych im punktów ECTS (tzn. tyle samo na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych – nie zastosowana zasada przywołana w punkcie 2).
5. Z powodu braku sylabusów , a tym samym wiedzy na temat przedmiotów realizowanych w ramach *Przedmiotów fakultatywnych* , trudno znaleźć uzasadnienie dla przyznanych im punktów ECTS : studia stacjonarne :300g – 20 ECTS; studia niestacjonarne – 165 g. – 22 ECTS.
6. Brak jest dokumentów , jak również informacji pozwalających na uznanie zasadności przyznawanych punktów ECTS , dlatego, że przedmiotom tej samej grupy (podstawowe), o tej samej liczbie godzin dydaktycznych i tej samej formie zaliczenia przypisywane są bardzo różne punkty . np. *Filozofia i aksjologia* – 60 g. – egzamin – 4 ECTS; *Wprowadzenie do pomocy społecznej i pracy socjalnej* – 60 g. – egzamin – 5 ECTS, *Socjologia dewiacji i kontroli społecznej* – 60g. – egzamin 3 ECTS; *Psychologia społeczna* – 30g. – egzamin – 2 ECTS, *Wstęp do nauki o państwie i prawie* – 30g. – egzamin - 4 ECTS; *Etyka pracy socjalnej* – 30g. – egzamin- 3 ECTS.
7. W przyjętym do realizacji planie studiów nie przypisano żadnych godzin takim zajęciom jak BHP i Ochrona własności intelektualnej. Mimo braku godzin, przypisano

tym zajęciom po 0,5 punktu ECTS. Takie postępowanie jest ewidentnym błędem , a to dlatego, że punkty ECTS muszą mieć odniesienie do godzin pracy studenta.

Reasumując należy stwierdzić – że oprócz zapisów teoretycznych zawartych w wewnętrznych przepisach UW i raporcie samooceny – brak w dokumentacji informacji pozwalającej na stwierdzenie zasadności przypisanych przedmiotom punktów ECTS.

- ocena prawidłowości sekwencji przedmiotów i modułów określonej w planie i programie studiów poszczególnych poziomów kwalifikacji;

Wszystkie przedmioty znajdujące się w planie studiów zostały podzielone na podstawowe (51 – studia stacjonarne i 50 studia niestacjonarne) oraz dodatkowe (5 studia stacjonarne i 4 studia niestacjonarne). Jediną argumentacją tego podziału podaną przez Instytut , a wskazaną w raporcie samooceny (s.6) jest sformułowanie : ***Przedmioty dodatkowe nie zaliczają się do podstawowych.***

W planie studiów znajdują się przedmioty , które są właściwe dla kierunku praca socjalna, niemniej jednak brak wśród nich jakiegokolwiek przedmiotu przygotowującego do podejmowania , a tym samym rozumienia problematyki dotyczącej dzieci wymagających pomocy i pieczy zastępczej. Uwaga ta wynika z analizy roli pracownika socjalnego w realizacji zadań określonych w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r.

W związku z tym, że Instytut nie określił zasad budowania przyjętego do realizacji planu i programu nauczania (nie wyszczególnił modułów , czy rodzajów przedmiotów - typu podstawowe , kierunkowe, uzupełniające itp.) można wnosć różne uwagi do jego konstrukcji.

Z punktu widzenia wymogów dotyczących kwalifikacji pracowników socjalnych, w programie studiów brak treści dotyczących struktury i organizacji pomocy społecznej, komunikacji interpersonalnej w pracy socjalnej, superwizji w pracy socjalnej, instytucji pomocy społecznej, organizacji pozarządowych i wolontariatu. Z punktu widzenia doboru do przyjętego programu studiów przedmiotów, trudny do zrozumienia jest ich wybór i układ (oczywiście bez znajomości celu i zasad którymi kierował się Instytut – a których brak w dokumentacji). Na przykład – w planie studiów znajduje się przedmiot – *Praca z grupą* , a nie ma przedmiotu *Praca z jednostką* – zdecydowanie częściej będąca udziałem pracownika socjalnego. Jest *Socjoterapia*, a brak *Terapii pedagogicznej*, jest *Metodyka projektu socjalnego*, a nie ma *Metodyki pracy socjalnej*. Do uzyskania kwalifikacji pracownika socjalnego potrzebna jest także wiedza dotycząca rozwoju biopsychicznego człowieka w cyklu życia. W przyjętym programie studiów brak przedmiotu przekazującego treści z tego zakresu wiedzy.

Jedynym kryterium wyodrębniania sekwencji przedmiotów są semestry. Ich analiza nie pozwala jednak znaleźć ostrej zasady podziału przedmiotów. Oprócz dwóch pierwszych semestrów , w których realizowane są przedmioty o charakterze ogólnym – wprowadzającym oraz przedmioty prowadzone przez UW (BHP, Ochrowa własności intelektualnej), w

kolejnych semestrach układ przedmiotów jest różnorodny (dowolny – bez zasady doboru), a to dlatego że przedmioty o charakterze praktycznym , realizowane są wspólnie z przedmiotami o charakterze ogólnym np. VI semestr : *Praca z grupą, Europejska polityka społeczna.*

W przyjętym planie i programie nauczania brak uporządkowanych ciągów przedmiotów (modułów) , sprzyjających osiąganiu efektów kształcenia. Brak też istotnych treści (przedmiotów) koniecznych w kształceniu pracownika socjalnego

- ocena spójności programu i wymiaru praktyk studenckich, terminu ich realizacji oraz doboru miejsc, w których się odbywają, z celami i efektami kształcenia określonymi dla tych praktyk. Ocena systemu kontroli i zaliczania praktyk;

Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji, działając na podstawie *Regulaminu studiów* na Uniwersytecie Warszawskim, organizuje w ramach programu kształcenia praktyki zawodowe stanowiące integralną część studiów. Praktyki zawodowe określone są *Zasadami odbywania praktyk zawodowych na studiach I stopnia w IPSiR UW na kierunku praca socjalna*. Realizowane są one w wymiarze 210 godzin na studiach stacjonarnych i 90 godzin na studiach niestacjonarnych. Za nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyk zawodowych odpowiada Pełnomocnik Dyrektora IPSiR UW ds. Praktyk Studenckich. Wyznaczone w *Zasadach* miejsca odbywania praktyk związane są z profilem kierunku praca socjalna. W czasie spotkania z ZO studenci wskazali na możliwość korzystania przy wyborze miejsca praktyk z ofert przedstawionych przez Pełnomocnika ds. praktyk oraz z ofert zamieszczonych w elektronicznej bazie danych utworzonej przez Biuro Zawodowej Promocji Absolwentów.

System kontroli praktyk funkcjonuje pozytywnie. Ich zaliczenia dokonuje opiekun praktyk na podstawie rozmowy ze studentem oraz analizy dziennika praktyk. Studenci mają możliwość zaliczenia praktyk na podstawie zatrudnienia, prowadzenia działalności gospodarczej lub podejmowania innych form działalności. Warunkiem jest zgodność działalności z profilem kierunku pracy socjalnej oraz akceptacja Pełnomocnika ds. praktyk.

W zakresie organizacji praktyk występują jednak wyraźne mankamenty. Pierwszy z nich dotyczy **braku określenia efektów kształcenia**. Drugi , wiąże się z liczbą godzin praktyk zawodowych realizowanych na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych. Na studiach stacjonarnych , dla realizacji przyjętych celów praktyk zaplanowano 210 godzin, natomiast te same cele, studenci studiów niestacjonarnych mają zrealizować w ciągu 90 godzin. Należy zwrócić uwagę na fakt, że liczba godzin praktyk zawodowych na studiach niestacjonarnych stanowi **42,8%** godzin obowiązujących na studiach stacjonarnych. Rodzaj studiów (stacjonarne, niestacjonarne) nie upoważnia do zmniejszania liczby godzin praktyk zawodowych, z tego powodu, że osiągnięcie przypisanych im celów nie jest możliwe przez zastosowanie innych sposobów kształcenia.

Drastyczne – w stosunku do studiów stacjonarnych - zmniejszenie liczby godzin praktyki zawodowej na studiach niestacjonarnych pozwala przypuszczać, że studenci niestacjonarni nie mają zapewnionych warunków do realizacji przyjętych celów praktyki.

Instytut **nie określił efektów kształcenia**, które mają być osiągnięte poprzez **realizację praktyki zawodowej**.

- ocena możliwości indywidualizacji procesu kształcenia studentów wybitnie uzdolnionych, studentów niepełnosprawnych;

Zgodnie z § 20 Regulaminu Studiów na UW, na Uczelni istnieje możliwość indywidualizacji procesu kształcenia studentów poprzez studia według indywidualnego toku studiów. Dziekan wyznacza opiekuna naukowego dla studenta i zatwierdza indywidualny program kształcenia. Indywidualny program kształcenia musi spełniać wymagania, wynikające z opisu zakładanych efektów kształcenia określonych dla kierunku praca socjalna. W Raporcie samooceny Instytut wskazał, iż do tej pory z ITS skorzystały dwie studentki. Na spotkaniu z ZO studenci wskazali na znikome zainteresowanie indywidualnym tokiem studiów, jednak zasady i warunki takiego studiowania są im znane.

Zgodnie z § 20a Regulaminu Studiów studenci w trudnej sytuacji życiowej warunkowanej niepełnosprawnością, czynnikami chorobowymi, bądź innymi mogą ubiegać się o indywidualny tryb zaliczania zajęć i egzaminów. Mimo że – jak wynika ze spotkania ze studentami – indywidualny tryb zaliczania jest znany studentom – żaden z nich nie skorzystał z tej możliwości (od początku istnienia kierunku)

2) Ocena czy zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość.

Nie jest możliwe stwierdzenie, czy zakładane efekty kształcenia, treści programowe, formy i metody dydaktyczne tworzą spójną całość, a to z tego powodu, że szczegółowe (przedmiotowe) efekty kształcenia nie zostały odniesione do efektów kierunkowych. Można jedynie stwierdzić, że formy i metody dydaktyczne są często nieodpowiednio dobrane do przyjętych efektów szczegółowych.

Przeprowadzona analiza pozwala stwierdzić, że program studiów jest spójny ale nie wyczerpujący. Brak w nim przedmiotów pozwalających na wyposażenie studentów w wiedzę konieczną dla uzyskania kwalifikacji pracownika socjalnego. (Załącznik do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 stycznia 2008 roku w sprawie specjalności

przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego realizowanej w szkołach wyższych (Dz.U. z 2008 roku Nr 27, poz. 158; art. 116 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (z póź. zmianami)

W dokumentacji Instytutu brak wielu sylabusów – tj. przedmioty fakultatywne (300 g.), **Moduł I*** (30g - zawiera dwa przedmioty wybierane przez studentów: Mediacja – sztuka rozwiązywania konfliktów; Wiarygodność w relacjach interpersonalnych) , seminarium licencjackie (60 g.), praktyka dyplomowa (60g.), wychowanie fizyczne (120 g), język obcy (120 g.). **Brak wiedzy na temat celów, efektów, form, metod kształcenia obejmujących 690 g (co stanowi 28% z 2340 g.) nie pozwala na ocenę przedstawionego planu i programu nauczania w zakresie jego spójności.**

Nie wszystkie cele i efekty kształcenia przygotowane dla studiów stacjonarnych są **realizowane na studiach niestacjonarnych**. Uwaga dotyczy umieszczonego w planie studiów **Modułu I*** , którego brak jest w planie studiów niestacjonarnych. Oprócz dziwaczności zapisu (51 przedmiotów podstawowych nie zostało wyodrębnionych w moduły, choć są ku temu merytoryczne podstawy) usunięcie tego **Modułu** z planu studiów niestacjonarnych powoduje, że studenci zostają pozbawieni wiedzy albo z zakresu mediacji albo z zakresu wiarygodności w relacjach interpersonalnych. Co istotne, Instytut Moduł ten, zaliczył do przedmiotów podstawowych.

Należy zwrócić uwagę na fakt, że w niektórych sylabusach nie są określone ani metody , ani kryteria oceny, ani sposób zaliczania przedmiotu. W rubrykach tych wpisano:

Metody i kryteria oceniania dla danej formy dydaktycznej zajęć w ramach przedmiotu (w języku polskim i angielskim)	Brak, wykład nie jest obowiązkowy.
Sposób zaliczenia dla danej formy dydaktycznej zajęć w ramach przedmiotu	Brak, wykład nie jest obowiązkowy.

Takie zapisy istnieją np. w sylabusie przedmiotu *Filozofia i aksjologia (i innych)*. Niepokój budzi osiągnięcie i weryfikacja efektów kształcenia przypisana do treści takich przedmiotów . Należy przyjąć, że Instytut zakłada realizację treści kształcenia niekoniecznych do osiągnięcia efektów kształcenia. Dużym problemem jest przypisanie punktów ECTS studentom, którzy nie uczestniczą w zajęciach.

Ocena końcowa 3 kryterium ogólnego³ częściowo

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

- 1) Nie można ocenić , czy przyjęty do realizacji program studiów na kierunku praca socjalna , studia I stopnia, umożliwia osiągnięcie kierunkowych efektów kształcenia w zakresie wiedzy , umiejętności i kompetencji społecznych, ponieważ**

efekty te nie znalazły odzwierciedlenia (brak przypisania) w efektach szczegółowych. Ocena dotyczyć może jedynie efektów szczegółowych, osiągnięcie których nie zawsze gwarantują dobrane formy i metody zajęć. Pomijając uwarunkowania I poziomu kształcenia (wprowadzenie w dyscypliny nauki) Instytut przyjął jako dominującą formę zajęć – konwersatorium (jest to forma zajęć przewidziana raczej dla najbardziej zaawansowanych studentów, prowadzona zazwyczaj na ostatnich latach studiów, wymagająca od studentów posiadania już wcześniej pewnej wiedzy w zakresie omawianych zagadnień), które nie zawsze gwarantuje osiąganie zakładanych efektów kształcenia (z powodu niskiego poziomu wiedzy studentów rozpoczynających „kontakt” z przedmiotem czy dyscypliną wiedzy) i które nie zawsze jest właściwe dla realizacji zaplanowanych do przekazania treści kształcenia. (poznanie pojęć, zadań, funkcji).

Instytut nie przedstawił sylabusów przedmiotów obejmujących prawie 1/3 godzin przyjętych w planie studiów (690/2340) , co nie pozwala na ocenę spójności całego programu.

Przyjęta punktacja ECTS nie jest zgodna z przepisami ustalającymi podstawowe wymagania w tym zakresie (n. 210 g. praktyki – 5 ECTS, BHP - 0 godz. – 0,5 ECTS) , nie jest też zgodna z zasadami przyjętymi w Instytucie (np. : *Dodatkowo w ramach studiów niestacjonarnych występują pewne różnice (w stosunku do przedmiotów realizowanych w trybie dziennym) z powodu potencjalnie większej liczby czasu pracy samodzielnej studentów.* Przykładem jest przedmiot *Wstęp do nauki o państwie i prawie* : na studiach stacjonarnych – 30 godzin,, forma zaliczenia – egzamin – 4 ECTS; na studiach niestacjonarnych : 30 godzin, forma zaliczenia – egzamin – 3 ECTS, (brak uzasadnienia do zmniejszenia liczby punktów). Ponadto brak jest określenia liczby punktów ECTS, którą student uzyskuje na zajęciach bez kontaktu z nauczycielem akademickim.

Likwidacja na studiach niestacjonarnych Modułu I * uniemożliwia osiągnięcie tych samych efektów kształcenia przez studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych.

Drastyczne zmniejszenie liczby godzin praktyk zawodowych na studiach niestacjonarnych w stosunku do studiów stacjonarnych uniemożliwia osiągnięcie tych samych efektów kształcenia (samodzielna praca jest tu niemożliwa).

W programie nauczania brak niektórych treści składających się na wykształcenie pracownika socjalnego, posiadającego wiedzę , umiejętności i kompetencje określone przepisami resortowymi (brak treści w zakresie: supervizji, interwencji, biopsychicznym rozwoju człowieka itp.)

Instytut wprowadza zajęcia nieobowiązkowe, dla których określa efekty szczegółowe, nie określa natomiast ani metod, ani kryteriów oceny ich osiągania przez studentów. Nie wyjaśniony jest problem przypisywania punktów ECTS studentom, którzy nie uczestniczą w zajęciach nieobowiązkowych.

IPSiR umożliwia indywidualizację procesu kształcenia studentów wybitnie uzdolnionych i studentów niepełnosprawnych.

2. Nie jest możliwa ocena odnosząca się do spójności efektów kształcenia, treści programowych, form i metod dydaktycznych, ponieważ efekty kierunkowe zostały pominięte w sylabusach przedmiotowych, w których określone są treści, formy i metody dydaktyczne.

4. Liczba i jakość kadry dydaktycznej a możliwość zrealizowania celów edukacyjnych programu studiów

1). Ocena czy struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów oraz ich liczba umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia.

Na kierunku praca socjalna zajęcia ze studentami prowadzi 35 nauczycieli akademickich, w tym 10 samodzielnych pracowników nauki i 25 doktorów.

Wśród samodzielnych pracowników nauki jest : 2 profesorów zwyczajnych dr hab. nauk humanistycznych w zakresie socjologii, 1 dr hab. nauk humanistycznych w zakresie socjologii, 4 dr hab. nauk humanistycznych w zakresie pedagogiki, 2 dr hab. nauk prawnych, 1 dr hab. nauk o kulturze fizycznej w zakresie kultury fizycznej

25 nauczycieli akademickich to doktorzy, w tym: 10 to doktorzy nauk humanistycznych w zakresie socjologii, 4 – dr n.hum w zakresie pedagogiki, 3- dr n.hum w zakresie psychologii, 3 dr n.prawnych, 1 dr n.hum. w zakresie filozofii i socjologii, 1 dr n.hum w zakresie polityki, 1 dr n. prawnych i hum. w zakresie historii, 1 dr n.hum w zakresie historii, 1 dr n.hum. (nie podano zakresu).

Struktura kwalifikacji i liczba osób prowadzących zajęcia na kierunku praca socjalna umożliwiają osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia.

Załącznik nr 5 Nauczyciele akademicy realizujący zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, w tym stanowiący minimum kadrowe. Cz. I. Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe. Cz. II. Pozostali nauczyciele akademicy.

2). Ocena spełnienia przez nauczycieli akademickich wymienionych w minimum kadrowym warunków określonych w przepisach prawa (w tym posiadanie odpowiednich kwalifikacji naukowych i dorobku w danym obszarze wiedzy lub doświadczenia zawodowego, pensum dydaktyczne, wymiar czasu pracy, a w przypadku studiów na poziomie magisterskim/drugiego stopnia - podstawowe miejsce pracy, nie przekroczenie limitu minimów kadrowych, złożenie oświadczenia dotyczącego zaliczenia do minimum kadrowego).

Do minimum kadrowego zgłoszono 19 nauczycieli akademickich, w tym 5 ze stopniem naukowym doktora habilitowanego oraz 14 ze stopniem naukowym doktora. W teczkach osobowych znajdują się dokumenty pozwalające na uznanie deklarowanych stopni naukowych.

Wszyscy spełniają warunki ujęte w art. 9a ust. 1 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.). 13 z 19 oświadczeń nie zostało złożonych w terminie wskazanym w art. 112a ust. 3, czyli przed rozpoczęciem roku akademickiego, nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki. Żaden ze zgłoszonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich nie przekroczył limitu minimów kadrowych określonego w art. 112a ust. 1 – 2 ww. ustawy.

Należy zwrócić uwagę, iż zgodnie z ww. przepisami „nauczyciel akademicki składa w uczelni oświadczenie, w którym upoważnia wybraną podstawową jednostkę organizacyjną uczelni do zaliczania go do minimum kadrowego”. **Podstawową jednostką organizacyjną jest w niniejszym przypadku Wydział Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji**, a nie działający w jego ramach Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji. Zatem **wskazywanie w oświadczeniach IPSiR jest błędem**.

Niewłaściwe jest również stosowanie nieobowiązującej od 2005 r. terminologii dotyczącej form i poziomów studiów: **studia dzienne i zaoczne oraz studia licencjackie i magisterskie**. Obowiązująca ustawa zastąpiła wskazane nazwy odpowiednio określeniami: studia stacjonarne i niestacjonarne oraz studia pierwszego stopnia i drugiego stopnia.

Wszyscy nauczyciele akademicy wchodzący w skład minimum kadrowego spełniają warunek bycia zatrudnionym nie krócej niż od początku semestru studiów, zgodnie z § 13 ust. 1 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 5 października 2011 r. w sprawie warunków prowadzenia studiów na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 243, poz. 1445, z późn. zm.). Zgodnie z art. 119 ust. 1. pkt 3 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* akty mianowania i umowy o pracę zawierają informację, że Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy w rozumieniu ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

Każdemu ze zgłoszonych do minimum kadrowego nauczycieli akademickich na bieżący rok akademicki zaplanowano do prowadzenia na kierunku studiów i poziomie kształcenia zajęcia dydaktyczne w wymiarze przewidzianym przepisami, zgodnie z § 13 ust. 3 ww. rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Biorąc pod uwagę wyłącznie wymagania formalne, należy stwierdzić, że warunek minimum kadrowego jest spełniony.

Ocena stabilności minimum kadrowego (częstotliwości zmian jego składu).

Na podstawie informacji uzyskanych podczas wizytacji należy stwierdzić, iż minimum kadrowe ocenianego kierunku studiów charakteryzuje się wysoką stabilnością. W latach akademickich 2010/2011 – 2012/2013 liczba nauczycieli akademickich wchodzących w jego skład wahała się w granicach od 16 do 22 osób. Zmiany wynikają z przypadków losowych lub rozwoju naukowego skutkującego uzyskaniem stopnia naukowego doktora habilitowanego. Wszyscy nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe wchodzi w jego skład wyłącznie na Wydziale Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego.

Polityka kadrowa Wydziału i Instytutu sprowadza się do starań o zatrudnianie specjalistów z zakresu takich dyscyplin, do których przyporządkowane są efekty kształcenia tj. pedagogika, psychologia, socjologia, prawo.

Wydział i IPSiR nie posiadają uprawnień do nadawania stopni naukowych, co utrudnia rozwój naukowy absolwentów Instytutu w ramach Wydziału. IPSiR wystąpił w br. do MNiSW o uznanie profilaktyki społecznej i resocjalizacji za dyscyplinę naukową z obszaru i dziedziny nauk społecznych. Zdaniem pomysłodawców umożliwiłoby to wystąpienie Instytutu o uprawnienia do nadawania stopni, co stworzyłoby warunki dla lepszego rozwoju naukowego zarówno absolwentów, jak i środowiska naukowego Instytutu, a także warunki do prowadzenia bardziej racjonalnej polityki kadrowej.

Ocena czy w minimum kadrowym są reprezentanci każdego obszaru wiedzy, odpowiadającego obszarowi kształcenia, do którego przyporządkowano oceniany kierunek studiów oraz czy obejmuje ono reprezentantów dyscyplin naukowych lub artystycznych, do których odnoszą się efekty kształcenia.

Kierunek praca socjalna został przyporządkowany do obszaru nauk społecznych i dyscyplin : pedagogika, prawo, psychologia, socjologia. W minimum kadrowym znajdują się przedstawiciele zarówno tego obszaru , jak i wszystkich 4 dyscyplin naukowych (pedagogika – 6, prawo – 3 , psychologia – 1, socjologia – 7)

Jednoznaczna ocena spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów.

Wszyscy wskazani do minimum kadrowego na kierunku praca socjalna osoby spełniają wymagania formalne (oświadczenie, liczba godzin, zatrudnienie) i merytoryczne (kwalifikacje umożliwiające realizację efektów) . Tym samym należy stwierdzić, że na kierunku praca socjalna, studia I stopnia, spełnione są wymagania dotyczące minimum kadrowego.

Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów.

W roku akademickim 2012/2013 na kierunku praca socjalna studiuje 114 studentów na studiach stacjonarnych i 23 na studiach niestacjonarnych – razem 137. Minimum kadrowe stanowi 19 nauczycieli akademickich stosunek nauczycieli stanowiących minimum kadrowe do studentów wynosi 19 : 137 czyli 1: 7,21- tym samym kryterium dotyczące relacji między liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów ocenianego kierunku studiów jest spełnione.

Ocena prawidłowości obsady zajęć dydaktycznych z poszczególnych przedmiotów: ocena zgodności obszarów nauki, dziedzin i dyscyplin naukowych reprezentowanych przez poszczególnych nauczycieli akademickich (w przypadku profilu praktycznego - ich doświadczenia zawodowego), ze szczegółowymi efektami kształcenia dla poszczególnych przedmiotów/modułów.

Samodzielni pracownicy nauki zaliczeni do minimum kadrowego, prowadzą zajęcia zgodne z ich kwalifikacjami. Natomiast nie wszystkie przedmioty przydzielone do prowadzenia doktorom wchodzącym w skład minimum kadrowego są zgodne z ich kwalifikacjami, co prezentuje poniższa tabela :

Tytuł/ stopień	Dziedzina/specjalność (zapis na dyplomie)	Dorobek naukowy	Prowadzone Przedmioty	Możliwość realizacji efektów
Dr	Nauki humanistyczne, w zakresie pedagogiki	Z zakresu pedagogiki i gerontologii społecznej	Filozofia i aksjologia, etyka społeczna , gerontologia społeczna	Nie
Dr	Nauki humanistyczne w zakresie socjologii	Z zakresu polityki społecznej i pomocy społecznej	Teoria i metody pracy socjalnej - Nauka o społeczności lokalnej - Podstawy ekonomii	Tak/ nie
dr	Nauki humanistyczne w zakresie socjologii	Z zakresu socjologii polityki społecznej, pomocy społecznej i pracy socjalnej.	Praca socjalna – umiejętności i procesy; Psychospołeczne podstawy pracy socjalnej Kliniczna praca socjalna; Etyka pracy socjalnej; Seminarium licencjackie	Tak/ nie
Dr	Nauki humanistyczne w zakresie socjologii	Z zakresu socjologii kultury	Pedagogika społeczna Metody badań społecznych Człowiek w kulturze narycyzmu Biografie Kobiet	Nie/ tak
dr	Nauki humanistyczne w zakresie socjologii	Z zakresu socjologii, wielokulturowości oraz rasizmu.	Antropologia kulturowa. Socjologiczne teorie rasy i rasizmu - fakultet Antropologia prawa i tolerancji społecznej	Tak/nie
Dr	Nauki humanistyczne w zakresie polityki	Z zakresu polityki społecznej i polityki rodzinnej	Problemy rodziny współczesnej Europejska polityka społeczna	Nie/Tak

Dr	Nauki humanistyczne w zakresie pedagogiki	Brak danych	Socjologia bezrobocia i marginalizacji społecznej Wprowadzenie do polityki społecznej Konstrukcja pracy empirycznej Metodyka projektu socjalnego Podstawy demografii	Nie l/g. 235
----	---	-------------	---	----------------------------

Dwóch z 16 nauczycieli nie wchodzących w skład minimum kadrowego, dwóch prowadzi zajęcia niezgodne z ich kwalifikacjami. Prezentuje to poniższa tabela:

Tytuł/ stopień	Dziedzina/specjalność (zapis na dyplomie)	Dorobek naukowy	Prowadzone Przedmioty	Możliwość realizacji efektów
Dr hab	Nauki prawne w zakresie prawa	Kryminologia	Statystyka	Nie
Dr hab.	Nauki humanistyczne w zakresie pedagogiki	Pedagogika społeczna, psychologia	Filozofia i aksjologia Teoria poradnictwa	Nie/tak

Reasumując należy stwierdzić, że nie wszystkie zajęcia są obsadzone prawidłowo. Zaznacza się widoczny brak w składzie zespołu nauczającego filozofa.

Ogólna ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Zajęcia, w których uczestniczyli członkowie ZO PKA zostały ocenione bardzo pozytywnie. Merytoryczne przygotowanie nauczycieli akademickich nie budziło najmniejszych zastrzeżeń. .Notatki z hospitacji znajdują się w załączniku 6.

Załącznik nr 6 Informacja o hospitowanych zajęciach i ich ocena.

3). Ocena prowadzonej polityki kadrowej i jej spójności z założeniami rozwoju ocenianego kierunku studiów:

- procedur i kryteriów doboru oraz weryfikacji nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów, ich przejrzystości i upowszechnienia;

Z udostępnionej ZO dokumentacji wynika, że zatrudnianie pracowników odbywa się wg określonej procedury: Instytut zgłasza Dziekanowi zapotrzebowanie na pracownika, którego chce zatrudnienia potwierdza w drodze głosowania Rada Wydziału . Następnie Dziekan występuje do Rektora z wnioskiem o ogłoszenie konkursu. Tak więc : Kierownik Katedry –

Dyrektor Instytutu – Dziekan – Rada Wydziału – Rektor – to osoby i jednostki uczestniczące w realizacji polityki kadrowej.

Jak poinformowała ZO pani Dyrektor, w IPSiR w ostatnich 5 latach nie było innych zwolnień, niż tzw. "rotacje terminowe" (określone ustawą).

Mimo opracowanej procedury polityki kadrowej, Instytut nie zawsze zatrudnia osoby właściwe dla prowadzenia określonych planem studiów przedmiotów. Przykładem jest chociażby obsada takich zajęć jak filozofia, aksjologia, etyka. Powyższe wskazuje, że polityka kadrowa nie zawsze prowadzona jest prawidłowo.

- systemu wspierania rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, w tym poprzez zapewnienie warunków do rozwoju naukowego i umiejętności dydaktycznych (urlopy naukowe, stypendia, staże, wymianę z uczelniami i jednostkami naukowo-badawczymi w kraju i za granicą), oraz ocena jego efektywności.

Pracownicy naukowo – dydaktyczni realizujący zajęcia na kierunku praca socjalna mają zapewnione warunki sprzyjające ich rozwojowi naukowemu i dydaktycznemu. Instytut corocznie dysponuje kwotą około 250 000 zł na badania statutowe, z których to pieniędzy korzystają także osoby wchodzące w skład minimum kadrowego na kierunku praca socjalna. Wydział finansuje wyjazdy pracowników na konferencje naukowe, oraz złożone – zgodnie z obowiązującą w UW procedurą – pozycje wydawnicze. W ostatnich trzech latach – jak poinformowała p. Dyrektor Instytutu – nikt nie przebywał na urlopie naukowym, nikt też nie pobierał stypendium naukowego. Instytut dba o umożliwienie nauczycielom uczestniczenia w programach międzynarodowych oraz w wymianie realizowanej z zagranicznymi ośrodkami akademickimi. W latach 2010- 2012 8 pracowników IPSiR prowadziło zajęcia w uczelniach, z którymi Instytut współpracuje (UK, Francja, Niemcy).

Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich podczas spotkania z zespołem oceniającym, perspektywy rozwoju kierunku i ograniczenia.

Zebranie z pracownikami IPSiR odbyło się 29 października 2012r. o godz. 14,00. Wzięło w nim udział 29 nauczycieli akademickich. Wszyscy pozytywnie ocenili warunki pracy i zarządzanie (dyrekcję) Instytutem. Pozytywnie ocenili również swoje warunki pracy i możliwości rozwoju naukowego. W czasie spotkania zwrócili uwagę na następujące kwestie: 1) brak możliwości prezentowania osiągnięć naukowych na świecie z powodu braku środków finansowych umożliwiających udział w przedsięwzięciach międzynarodowych; 2) brak wsparcia ze strony uczelni w zakresie pozyskiwania grantów (brak rzeczywistej profesjonalnej pomocy w pisaniu wniosków); 3) liczba godzin dydaktycznych znacznie przekracza wyznaczone pensum; 4) brak odpowiedniej liczby psychologów.

Zgłoszone uwagi nie miały wpływu na pozytywną ocenę IPSiR jakiej dokonali zgromadzeni na spotkaniu nauczyciele akademicy.

Ocena końcowa 4 kryterium ogólnego znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

1) Struktura kwalifikacji osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku studiów oraz ich liczba umożliwiają osiągnięcie zakładanych celów i efektów kształcenia. Instytut zatrudnia pracowników, którzy reprezentują wszystkie dyscypliny naukowe, do których przyporządkowany został kierunek studiów.

2) Nauczyciele akademicki zaliczeni do minimum kadrowego spełniają warunki określone w przepisach prawa tzn. posiadają kwalifikacje naukowe w obszarze nauk społecznych, do których przyporządkowana jest praca socjalna, realizują określony prawem wymiar godzin dydaktycznych, UW jest ich podstawowym miejscem pracy, złożyli również oświadczenia dotyczące zaliczenia ich do minimum. Dodać jednak należy, że 13 z 19 oświadczeń nie zostało złożonych w terminie wskazanym w art. 112a ust. 3, czyli przed rozpoczęciem roku akademickiego, nie później niż do dnia 30 czerwca roku poprzedzającego rok akademicki. Znaczącym mankamentem jest również fakt, że nie wszystkie zajęcia dydaktyczne są prowadzone przez osoby, posiadające odpowiednie kwalifikacje. Szczególnie widocznym jest brak w gronie nauczycieli akademickiego filozofa.

3) Polityka kadrowa w IPSiR prowadzona jest w zasadzie poprawnie. Gwarantuje zatrudnianie osób posiadających kwalifikacje odpowiadające dyscyplinom naukowym, do których przypisany jest kierunek – praca socjalna. Nie gwarantuje natomiast zatrudniania pracowników do prowadzenia przedmiotów objętych planem studiów, a znajdujących się poza dyscyplinami, do których przypisany jest kierunek praca socjalna, np. filozofia, (aksjologia, etyka).

Kryterium 5. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa, którą dysponuje jednostka a możliwość realizacji zakładanych efektów kształcenia oraz prowadzonych badań naukowych

ocena stopnia dostosowania bazy dydaktycznej służącej realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów do możliwości osiągnięcia deklarowanych efektów kształcenia, w szczególności zapewniania dostępu do infrastruktury niezbędnej z uwagi na specyfikę kierunku (sale wykładowe, pracownie i laboratoria specjalistyczne oraz ich wyposażenie, dostęp do komputerów, Internetu, specjalistycznego oprogramowania, specjalistycznych baz danych, niezbędnego księgozbioru, w tym udostępnionego przez inne biblioteki, także wirtualnie). W przypadku stwierdzenia braków w tym zakresie należy

wskazać w jaki sposób braki te mają wpływ na jakość kształcenia oraz jakie efekty kształcenia nie zostaną osiągnięte;

Zajęcia dydaktyczne na kierunku praca socjalna odbywają się w budynku Instytutu przy ulicy Podchorążych 20 w Warszawie. Warunki lokalowe Instytutu są dobre. Posiada on pięciokondygnacyjny budynek, którego całkowita powierzchnia użytkowa wynosi 1734,55 metrów kwadratowych. Wszystkie naukowo - badawcze i dydaktyczne jednostki organizacyjne Instytutu dysponują własnymi pomieszczeniami. Instytut posiada wystarczającą liczbą pomieszczeń dydaktycznych (14 sal), w tym cztery audiowizualnie wyposażone sale.

Instytut dysponuje również wystarczającą liczbą aparatury badawczej przeznaczonej do celów dydaktycznych. Do dyspozycji pracowników i studentów oddanych jest 78 komputerów, 32 drukarki oraz 10 kserokopiarek, a także bogate oprogramowanie komputerowe, w tym: programy do opracowywania wyników badań (do komputerowej analizy wyników ilościowych oraz jakościowych; pakiety SPSS, OSR N6). W Instytucie znajduje się laboratorium komputerowe przystosowane do pracy dla 20 studentów. Pełny dostęp do Internetu posiadają wszystkie organizacyjne jednostki badawcze. Wszystkie są także podłączone do uniwersyteckiej i wydziałowej sieci komputerowej.

Warto zauważyć, że studenci pozytywnie oceniają warunki studiowania. Sale, w których odbywają się zajęcia wyposażone są w rzutniki multimedialne. W budynku dostępna jest bezprzewodowa sieć internetowa, a na korytarzu znajdują się dwa stanowiska komputerowe, z których mogą korzystać studenci.

Biblioteka IPSiR wraz z Biblioteką Uniwersytetu Warszawskiego (BUW) i innymi Bibliotekami Wydziałowymi tworzą zintegrowany system biblioteczno-informacyjny VTLS/Virtua. To skomputeryzowana sieć bibliotek naukowych oparta o jedną bazę danych – katalog on-line i jedną bazę czytelników.

Uruchomienie w bibliotece IPSiRu modułu elektronicznych wypożyczeń i opracowania zbiorów usprawniło w znacznym stopniu pracę wypożyczalni, a także poprawiło wizerunek biblioteki dzięki zyskaniu nowego, atrakcyjnego sposobu prezentacji własnych zbiorów oraz oferowaniu katalogu linków do określonych obszarów tematycznych.

Współpraca BUW i Bibliotek Wydziałowych obejmuje następujące obszary działania:

- prowadzenie prac bibliotecznych z wykorzystaniem oprogramowania VTLS/Virtua (w tym także opracowanie i wprowadzanie rekordów bibliograficznych książek do wspólnego katalogu NUKAT – Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny),
- prowadzenie prac związanych z działaniem Systemu Wypożyczeń Międzywydziałowych (SWM),
- prenumeratę czasopism papierowych (w tym zagranicznych) i dostęp on-line do zasobów elektronicznych,
- tworzenie elektronicznej biblioteki Uniwersytetu Warszawskiego e-buw i inne.

Biblioteka IPSiR mieści się w nowoczesnym wnętrzu z przesuwными regałami i pomieszczeniem czytelników na 20 miejsc, dysponuje drukarką atramentową i laserową, kserokopiarką, faksem, laserowymi czytnikami kodów i czytnikiem stykowym.

Czytelnicy mają możliwość korzystania z 3 komputerów z dostępem do Internetu.

W bibliotece został uruchomiony także dostęp do ogólnoeuropejskiej akademickiej sieci bezprzewodowej - EDUROAM, zapewniającej darmowy dostęp do Internetu pracownikom i studentom Uniwersytetu Warszawskiego oraz innych uczelni i jednostek akademickich.

Pracownicy naukowcy uczestniczą w tworzeniu księgozbioru biblioteki, składając dezyderaty na zakup najbardziej aktualnych podręczników z dziedziny wykładanego przedmiotu.

Studenci mają także możliwość przesłania propozycji zakupu za pomocą elektronicznego formularza „Zaproponuj do zbiorów biblioteki”.

W Bibliotece pracują dwie osoby posiadające wykształcenie w zakresie bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Ponadto legitymują się ukończeniem specjalistycznych szkoleń i certyfikatami uprawniającymi do pracy w systemie VTLS/Virtua.

Dane o bazie bibliotecznej:

1. Liczba jednostek bibliotecznych z wyłączeniem dokumentów elektronicznych:
 - 20 103 woluminów książek
 - 19 818 woluminów czasopism
 - 3 987 zbiorów specjalnych (prac magisterskich i licencjackich)
 - 88 dokumentów elektronicznych
2. Liczba czasopism drukowanych w prenumeracie na bieżący rok akademicki - 30 tytułów czasopism.
3. Liczba książek będących dokumentami elektronicznymi zdalnego dostępu – udostępniane on-line w ramach systemu biblioteczno-informacyjnego UW z następujących baz: Dawsonera, ibuk, MyiLibrary, **Encyclopaedia Britannica**, Source OECD – 1847 woluminów.
4. Liczba tytułów wydawnictw ciągłych udostępnianych w postaci elektronicznej, zagregowanych w obrębie baz pełnotekstowych - udostępniane on-line w ramach systemu biblioteczno-informacyjnego UW – 105 756 tytułów czasopism.
5. Liczba baz danych bibliograficznych, abstraktowych, faktograficznych lub pełnotekstowych - 60 baz danych - udostępnianych on-line w ramach systemu biblioteczno - informacyjnego.

IPSiR wydaje dwa czasopisma naukowe, wykorzystywane w procesie dydaktycznym. Są one włączone do międzynarodowego systemu wydawnictw ciągłych: „Prace Instytutu Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji” – ISSN 0138-0591 oraz „Prace Katedry Socjologii Norm, Dewiacji i Kontroli Społecznej” – ISSN 1689 – 9148.

W 2012 r. ukazał się 19 i 20 Tom Prac IPSiR oraz XII Tom Prac Katedry SNDiKS.

Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji posiada dobre warunki do prowadzenia działalności dydaktycznej i naukowej. Studenci IPSiR korzystają z Domów Studenta UW. Informacje o domach studenckich i trybie przyznawania miejsc studentom UW (centralny, uniwersytecki system) znajdują się na stronie UW, w zakładkach (kolejno): Dla studentów: Biura Uniwersytetu Warszawskiego: Biuro Spraw Studenckich: Sekcja socjalna. Przyznawanie domów studenckich reguluje Zarządzenie Nr 30 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie zmiany zarządzenia nr 39 Rektora

Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 30 września 2009 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Domów Studenta Uniwersytetu Warszawskiego oraz Załącznik do obwieszczenia nr 8 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 14 czerwca 2012 r. w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego zarządzenia nr 39 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 30 września 2009 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Domów Studenta Uniwersytetu Warszawskiego. Studenci IPSiR UW sami wskazują w składanym wniosku preferowane przez siebie domy studenckie (dotyczy to wszystkich studentów UW, w tym studentów niepełnosprawnych, czy samotnie wychowujących dzieci). Warto zwrócić uwagę na znaczącą rolę Samorządu Studenckiego w procedurze przyznawania miejsc w domach studenckich oraz na rolę Biura ds. Osób Niepełnosprawnych.

ocena poprawności doboru instytucji, w których prowadzone są zajęcia praktyczne lub praktyki zawodowe do celów kształcenia i założonych efektów kształcenia;

IPSiR organizuje i prowadzi w ramach programu kształcenia praktyki zawodowe będące integralną częścią studiów, działając na podstawie artykułu 166 Ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz.U. Nr 164, poz. 1365), Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12.07.2007r. w sprawie standardów kształcenia dla poszczególnych kierunków oraz Regulaminu Studiów na Uniwersytecie Warszawskim.

Praktyki studenckie na kierunku praca socjalna w Instytucie Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji reguluje dokument zatytułowany „Zasady odbywania praktyk zawodowych na studiach pierwszego stopnia Instytutu Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego na kierunku praca socjalna”. Za nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyk odpowiada pełnomocnik Dyrektora IPSiR UW do spraw praktyk.

W roku akademickim 2009/2010 zawarto 28 porozumień w sprawie praktyk studenckich (20 dla I roku i 8 dla II roku). W roku akademickim 2010/2011 zawarto 61 porozumień (21 dla I roku i 40 dla II roku), natomiast w roku akademickim 2011/2012 zawarto 83 porozumienia (41 dla I roku i 42 dla II roku).

Zaliczenia praktyki zawodowej dokonuje Pełnomocnik ds. praktyk na podstawie stosownych dokumentów:

- sprawozdania z przebiegu praktyki,
- zaświadczenia o odbyciu praktyki (wypełnionego przez instytucję/firmę).

W uzasadnionych wypadkach zaliczenia praktyk dokonuje się na podstawie wniosku o zaliczenie praktyki na podstawie zatrudnienia, prowadzenia działalności gospodarczej lub podejmowania innych form działalności (jeśli ta forma zaliczenia praktyki została wcześniej zaakceptowana przez Pełnomocnika ds. praktyk).

Studenci odbywają praktyki w samodzielnie wybranych przez siebie instytucjach/firmach, zgodnie z profilem kierunku praca socjalna i zgodnie z przewidzianą planem studiów liczbą godzin. Studenci mogą również skorzystać z oferty placówek przedstawionych przez pełnomocnika ds. praktyk, lub wykorzystać elektroniczną bazę danych, utworzoną przez

Biuro Zawodowej Promocji Absolwentów, wybierając placówkę zgodną z kierunkiem studiów. Baza jest dostępna na stronie internetowej BZPA – www.biurokarier.uw.edu.pl.

W IPSiR obowiązuje dodatkowy rodzaj praktyki – praktyka dyplomowa, w wymiarze 60 godzin. Zasady jej odbywania określa Regulamin Praktyki Dyplomowej. Odbywana jest ona na V semestrze studiów. Jej celem jest gromadzenie bibliografii do pracy dyplomowej, prowadzenie badań pilotażowych i właściwych, uporządkowanie oraz opracowanie (w tym statystyczne) materiałów badawczych, opracowywanie fragmentów pracy dyplomowej. Studencki program praktyki dyplomowej ustalany jest przez studentów z promotorem, w oparciu o Ramowy Program Praktyki Dyplomowej. Zaliczenie praktyki odbywa się przez promotora po złożeniu przez studenta „Sprawozdania z przebiegu praktyki dyplomowej”. Po analizie prac dyplomowych można jednak stwierdzić, że praktyka ta nie daje oczekiwanych rezultatów, bowiem część metodologiczna i empiryczna prac prezentuje poziom średni, niski i bardzo niski. Znaczna liczba prac dyplomowych ma charakter wyłącznie teoretyczny. W takim przypadku praktyka dyplomowa w wymiarze 60 godzin wydaje się mało uzasadniona.

ocena spójności planowanego rozwoju ocenianego kierunku z rozwojem infrastruktury, w której prowadzone jest kształcenie na tym kierunku. Ocena polityki finansowej uczelni i jednostki w tym zakresie (planowane nakłady na utrzymanie i doskonalenia infrastruktury);

Ocena spójności planowanego rozwoju kierunku z rozwojem infrastruktury jest pozytywna. Instytut zamierza w najbliższej przyszłości uruchomić kształcenie wysoko kwalifikowanych pracowników socjalnych w formule międzywydziałowych studiów II stopnia. Baza lokalowa Uniwersytetu Warszawskiego w tym zakresie jest na bardzo dobrym poziomie. Obecnie Instytut koncentruje się na dobrym praktycznym przygotowaniu studentów, stale rozszerzając ofertę praktyk. Nakłady finansowe na realizację potrzeb związanych z zajęciami dydaktycznymi na wizytowanym kierunku są wystarczające, o czym świadczy dobre wyposażenie sal, biblioteki wydziałowej, infrastruktura komputerowa. Studenci pozytywnie ocenili warunki studiowania, a szczególnie dobrze funkcjonowanie biblioteki.

ocena przystosowania infrastruktury dydaktycznej do potrzeb studentów niepełnosprawnych

Elementem wspomagającym funkcjonowanie osób niepełnosprawnych na Uniwersytecie, a tym samym w IPRIŚ jest specjalnie do tego celu powołana jednostka organizacyjna – Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych. Biuro to zostało powołane na podstawie Uchwały nr 156 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 17 grudnia 2003r. w sprawie warunków funkcjonowania osób niepełnosprawnych w Uniwersytecie Warszawskim. Szczegółowy zakres działalności Biura ds. Osób Niepełnosprawnych określa Zarządzenie nr 5 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 8 marca 2005 r. w sprawie warunków studiowania osób niepełnosprawnych w Uniwersytecie Warszawskim.

Instytut dysponuje szeregiem udogodnień dla osób niepełnosprawnych. Z poziomu na wysokim parterze jeździ przystosowana dla osób niepełnosprawnych winda, natomiast od parteru na najwyższe III piętro – wygodna winda krzesłkowa. Przedmiotowy budynek posiada między innymi:

- podwójne, samootwierające się drzwi wejściowe,
- windę, funkcjonującą na poziomach: wejście główne – piwnica – parter,
- fotelik samojezdny, funkcjonujący na poziomach: od parteru do trzeciego piętra,
- łazienkę, na poziomie parteru,
- podjazdy, pod wejście główne do budynku, z poziomu piwnicy na dziedziniec i z dziedzińca do budynku oficyny,
- wszystkie drzwi do sal wykładowych i sekretariatów oraz do pokoi nauczycielskich posiadają stosowną szerokość,
- w budynku nie występują progi ani żadne inne utrudnienia komunikacyjne,
- podłogi na korytarzach, biegi schodowe oraz spoczniki wyłożone są atestowaną, antypoślizgową wykładziną PCV,
- miejsce parkingowe dla samochodów osobowych, usytuowane bezpośrednio przed wejściem głównym do budynku,
- chodniki utwardzone, na dziedzińcu Instytutu,
- bezprzewodowy dostęp do Internetu, na wszystkich poziomach budynku.

Wszystkie powyżej wymienione urządzenia i instalacje są sprawne i na bieżąco konserwowane. Przedmiotowy budynek jest przystosowany do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Ocena końcowa 5 kryterium ogólnego: w pełni

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

IPSiR posiada bazę dydaktyczną odpowiednią dla realizacji procesu kształcenia na kierunku praca socjalna, tj. wystarczającą liczbę sal wykładowych, w tym wyposażonych w sprzęt multimedialny, liczbę komputerów, dostęp do Internetu oraz specjalistycznego oprogramowania. Na szczególne wyróżnienie zasługuje biblioteka IPSiRu zintegrowana z Biblioteką Uniwersytetu Warszawskiego i innymi bibliotekami wydziałowymi. Zarówno studenci, jak i pracownicy wysoko ocenili jej wyposażenie i funkcjonowanie.

Praktyki zawodowe w IPSiR są organizowane i realizowane w oparciu o prawidłowo przygotowaną dokumentację. Instytucje, w których realizowane są praktyki zawodowe umożliwiają osiągnięcie założonych efektów kształcenia na kierunku praca socjalna. Studenci mogą korzystać z oferty placówek proponowanych przez pełnomocnika d. praktyk lub elektronicznej bazy danych utworzonej przez Biuro Zawodowej Promocji Absolwentów. Wątpliwości budzi praktyka dyplomowa, której wymiar wynosi 60 godzin i jest ona zintegrowana z seminarium dyplomowym. W ramach tej praktyki student powinien przeprowadzić badania pilotażowe i właściwie, opracować statystycznie materiał badawczy i dokonać przeglądu i analizy piśmiennictwa. Prezentowany poziom prac dyplomowych wskazuje jednak na bardzo niską efektywność tej praktyki.

Rozwój infrastruktury jest zgodny z planowanym rozwojem ocenianego kierunku. Polityka

finansowa Uczelni w zakresie nakładów na utrzymanie i doskonalenie infrastruktury jest skorelowana z potrzebami i gwarantuje odpowiedni standard warunków kształcenia.

IPSiR dysponuje szeregiem udogodnień dla osób niepełnosprawnych, których funkcjonowanie jest dobrze oceniane zarówno przez studentów, jak i pracowników. Na szczególne podkreślenie zasługuje fotelik samojezdny funkcjonujący na poziomach od parteru do trzeciego piętra, winda dla osób niepełnosprawnych oraz specjalne drzwi, podjazdy i antypoślizgowa struktura podłogi. Wszystkie urządzenia oraz instalacje dla osób niepełnosprawnych działają prawidłowo i są na bieżąco konserwowane.

6. Badania naukowe prowadzone przez jednostkę w zakresie obszaru/obszarów kształcenia, do którego został przyporządkowany oceniany kierunek studiów

- ocena wpływu prowadzonych w jednostce badań naukowych na realizowany proces dydaktyczny, w tym na kształtowanie programu kształcenia i indywidualizację nauczania, oraz ocena udziału studentów w badaniach naukowych i w prezentacji /publikacji ich wyników;

Analiza prowadzonych w IPSiR UW badań naukowych wskazuje, że są one osadzone w obszarze nauk społecznych i humanistycznych i mają pozytywny wpływ na realizację procesu dydaktycznego i aktywizację naukową studentów pracy socjalnej. Obok dużych projektów badawczych, pracownicy IPSiR UW realizują badania indywidualne, które prezentują w bardzo licznych publikacjach oraz na konferencjach naukowych

Na szczególną uwagę zasługują badania systemu wspierania i rozwoju ekonomii społecznej i zatrudnienia socjalnego oraz standardów animacji społecznej, a także partycypacji publicznej. Problematyka badań przedsiębiorczości społecznej ma być przedmiotem prowadzonych przez autora zajęć na kierunku praca socjalna.

Istotne z punktu widzenia kierunku studiów są badania nad zjawiskiem przestępczości nieletnich i młodocianych oraz reformy prawa w zakresie przemocy w rodzinie i przekształceń systemu pieczy zastępczej wobec małoletnich. Ważne są także analizy empiryczne prowadzone w ramach projektu 1.18 *Tworzenie i rozwijanie standardów usług pomocy i integracji społecznej*, jak również badania dotyczące tendencji kształtowania pracy socjalnej w ramach polityk neoliberalnych i obrony profesjonalizmu przez pracowników socjalnych oraz badania nad międzynarodowym zróżnicowaniem koncepcji pracy socjalnej w oparciu o literaturę przedmiotu. Prowadzone badania są źródłem wiedzy dla studentów pracy socjalnej, a także innych osób zajmujących się problematyką pomocy społecznej i pracy socjalnej.

Studenci kierunku praca socjalna, szczególnie członkowie koła naukowego, mają możliwość uczestniczenia w badaniach naukowych prowadzonych przez nauczycieli akademickich.

Wyniki badań są prezentowane w bardzo licznych publikacjach oraz na konferencjach naukowych.

- ocena wpływu współpracy naukowej i badawczej z innymi uczelniami lub instytucjami z otoczenia gospodarczego i społecznego na proces dydaktyczny (dostęp studentów do nowoczesnego, unikatowego sprzętu i aparatury, nowych technologii, finansowanie zakupu specjalistycznego wyposażenia pracowni i laboratoriów jednostki itp.);

IPSiR UW w ramach prowadzonych badań współpracuje z licznymi uczelniami w Polsce, Europie i na świecie (m.in. uniwersytety w Exeter i Oxfordzie w Wielkiej Brytanii, Oslo i Bodo w Norwegii, Roskilde w Danii) , które dokładnie wskazuje raport samooceny. Współpraca obejmuje także instytuty badawcze (np. Instytut Spraw Publicznych czy Laboratorium Badań Społecznych) czy organizacje zajmujące się pracą socjalną (Centrum Aktywności Lokalnej) i ma niewątpliwy wpływ na efekty osiągniętych badań , przygotowywane publikacje i zmiany w treściach kształcenia.

Władze wydziału informują, iż współpracują z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, szkołami i innymi instytucjami służącymi jako miejsca praktyk.

Ocena końcowa 6 kryterium ogólnego³ odstąpiono od oceny

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryterium szczegółowego

Pracownicy naukowo – dydaktyczni realizujący zajęcia na kierunku praca socjalna prowadzą badania naukowe osadzone w obszarze nauk społecznych i humanistycznych . W ich realizacji współpracują z licznymi uczelniami i jednostkami badawczymi w Polsce, Europie i na świecie. Obok dużych projektów badawczych, pracownicy IPSiR UW realizują badania indywidualne. Ich wyniki prezentują w bardzo licznych publikacjach oraz na konferencjach naukowych. Prowadzone badania mają pozytywny wpływ na realizowane zajęcia dydaktyczne.

7. Wsparcie studentów w procesie uczenia się zapewniane przez Uczelnię

1). Ocena czy zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Ocena czy nie zawierają regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów. Ocena zasad ustalania wielkości rekrutacji - uwzględnienie związku liczby rekrutowanych studentów z potencjałem dydaktycznym jednostki i jakością kształcenia. Ocena prawidłowości określenia nakładu pracy i czasu niezbędnego do osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia – ogólnych, specyficznych i szczegółowych (dla kierunku, poziomu kwalifikacji i profilu, modułu kształcenia).

Procedura rekrutacyjna na kierunku praca socjalna realizowana jest na podstawie Uchwały nr 376 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 18 V 2011 r. w sprawie warunków i trybu postępowania rekrutacyjnego na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia na Uniwersytecie Warszawskim w roku akademickim 2012/2013, według której rekrutacja obejmuje 2 etapy: postępowanie kwalifikacyjne i przyjęcie na studia. W postępowaniu kwalifikacyjnym biorą udział osoby, które posiadają świadectwo dojrzałości, zarejestrowały się w IRK (Internetowa Rejestracja Kandydatów) oraz uiściły opłatę rekrutacyjną. Szczegółowe zasady punktowania wybranych przedmiotów z egzaminu maturalnego określa Załącznik nr 1 do uchwały nr 376 Senatu UW z dnia 18 maja 2011 r. w sprawie warunków i trybu postępowania rekrutacyjnego na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia na Uniwersytecie Warszawskim w roku akademickim 2012/2013.

Zasady przyjmowania laureatów oraz finalistów olimpiad określa Uchwała nr 377 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 18 maja 2011 r. w sprawie szczegółowych zasad przyjmowania na studia laureatów oraz finalistów olimpiad stopnia centralnego na lata 2012/2013, 2013/2014 oraz 2014/2015.

Efektom postępowania kwalifikacyjnego jest lista rankingowa sporządzona na podstawie wyników z egzaminu maturalnego, która zostaje ogłoszona przez Komisję Rekrutacyjną. Warunkiem przyjęcia na studia jest złożenie przez kandydatów kompletu dokumentów, w wyznaczonym przez Komisję Rekrutacyjną terminie. Kandydaci przyjmowani są zgodnie z rankingiem ustalonym w trybie postępowania kwalifikacyjnego, w ramach ustalonego limitu miejsc. Limit na studia stacjonarne i niestacjonarne (tryb wieczorowy i zaoczny) wynosi po 50 miejsc.

W postępowaniu kwalifikacyjnym mogą także wziąć udział osoby ubiegające się o przyjęcie na studia w trybie przeniesienia oraz studiów równoległych, w ramach następujących limitów miejsc:

tryb stacjonarny: studia równoległe – 5 miejsc, przeniesienia – 15 miejsc;

tryb niestacjonarny (wieczorowy): studia równoległe – 10, przeniesienia – 25,

tryb niestacjonarny (zaoczny) studia równoległe – 10, przeniesienia – 25.

Szczegółowe zasady dotyczące warunków postępowania rekrutacyjnego na studia równoległe oraz przeniesienia z innych szkół wyższych określa Załącznik nr 2 do uchwały nr 376 Senatu UW z dnia 18 maja 2011 r. w sprawie warunków i trybu postępowania rekrutacyjnego na studia pierwszego stopnia, jednolite studia magisterskie i studia drugiego stopnia na Uniwersytecie Warszawskim w roku akademickim 2012/2013.

Kandydaci z maturą zagraniczną, którzy poza ogólnymi warunkami obowiązującymi w etapie kwalifikacyjnym (rejestracja w IRK oraz dokonanie wpłaty rekrutacyjnej) muszą zdać egzamin ustny przed Komisją Rekrutacyjną. Kandydaci są przyjmowani zgodnie z listą rankingową ogłoszoną po egzaminie w ramach limitu miejsc, który wynosi na studia stacjonarne i niestacjonarne (w trybie wieczorowym i zaocznym) dla osób z maturą zagraniczną po 10 miejsc.

Zasady rekrutacji nie zawierają regulacji dyskryminujących jakąkolwiek grupę kandydatów.

2). Ocena czy system oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen, a wymagania w nim określone są wystandaryzowane.

System oceny osiągnięć studentów jest zorientowany na proces uczenia się, zawiera standardowe wymagania i zapewnia przejrzystość i obiektywizm formułowania ocen. Szczegółowy program nauczania w formie sylabusów oraz zasady zaliczenia przedmiotów i wymagania egzaminacyjne są przedstawiane studentom na pierwszych zajęciach. Zdaniem studentów program nauczania, jak i zasady zaliczania są konsekwentnie realizowane. Studenci mają możliwość wglądu w prace pisemne oraz uzyskania uzasadnienia oceny. Wyniki egzaminów, jak i zaliczeń udostępniane są w systemie USOS.

3). Ocena możliwości mobilności studentów stworzonych poprzez strukturę i organizację programu ocenianego kierunku. Ocena działań wspierających mobilność studentów, w tym związanych z popularyzacją wiedzy na temat systemu ECTS, i ułatwiania studentom wykorzystania możliwości stwarzanych przez ten system zarówno w kraju jak i za granicą. Ocena wpływu współpracy międzynarodowej prowadzonej przez jednostkę na możliwość osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia (wymiana studentów, udział studentów w badaniach realizowanych w ramach tej współpracy).

Studenci mają możliwość wyjazdów w ramach wymiany zagranicznej programu Erasmus, jak i wymiany krajowej programu MOST. Informacje na temat mobilności studentów udostępniane są na stronie internetowej Instytutu oraz poprzez koordynatora wymiany. Podczas spotkania studenci wskazali na niewielkie zainteresowanie wymianą. Jako przyczynę podali barierę językową i trudności w zdaniu testu, umożliwiającego przystąpienie do rekrutacji. Od roku 2012/2013 godzinowy wymiar języka obcego został zwiększony do 120. Pozwoli to rozszerzyć naukę języka obcego na wizytowanym kierunku. Zalecane jest podjęcie działań związanych z popularyzacją wiedzy na temat systemu ECTS wśród studentów. Zaprezentowane stanowisko studentów podczas spotkania świadczy o niskim poziomie wiedzy na temat systemu ECTS oraz możliwościach stwarzanych przez ten system.

4). Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej nad studentami ocenianego kierunku studiów, w tym wspomagania studentów w procesie uczenia się: bez udziału nauczycieli akademickich oraz z wykorzystaniem technik i metod kształcenia na odległość.

Studenci pracy socjalnej mają zapewniony dostęp do nauczycieli akademickich w czasie wyznaczonych konsultacji, których rozkład można znaleźć na stronie internetowej Instytutu. Mają również możliwość kontaktu z wykładowcą poprzez pocztę elektroniczną. Dostępność nauczycieli jest wystarczająca ze względu na potrzeby naukowe i dydaktyczne studentów.

Duży wpływ na osiągnięcie założonych celów i efektów kształcenia mają zajęcia realizowane w ramach fakultetów. Podczas spotkania studenci zwrócili uwagę na sposób zapisu na fakultety realizowany tylko i wyłącznie poprzez system USOS. Każdy kierunek ma oznaczony termin rozpoczęcia rejestracji. Dla kierunku praca socjalna termin rejestracji ustalany jest jako jeden z ostatnich. Takie rozwiązanie często skutkuje brakiem miejsc na najbardziej obleganych fakultetach. W związku z takim postępowaniem, studenci wizytowanego kierunku czują się pokrzywdzeni. Należałoby przemyśleć, czy nie ma możliwości jednoczesnego otwierania rekrutacji dla studentów wszystkich kierunków.

Studenci mają możliwość - zgodnie z Regulaminem Studiów- korzystać z indywidualnego toku studiów lub indywidualnych studiów międzyobszarowych. Mimo iż posiadają wiedzę na temat takich możliwości realizacji studiów, korzysta z nich minimalna liczba studentów - w ostatnich 5 latach tylko dwie studentki skorzystały z indywidualnego toku studiów.

Studenci mają w Instytucie zapewnioną obsługę związaną z tokiem ich studiów. Wiele zadań dziekanatu (zlokalizowanego w dużej odległości od siedziby IPSiR-u) przypisano sekretariatowi. Zdaniem studentów jego godziny otwarcia są niewystarczające. Sekretariat jest czynny bardzo krótko tj. w godz.11:00 a 14:00, co uniemożliwia załatwianie spraw. Studenci zwrócili również uwagę na brak aktualizacji bieżących informacji na stronie internetowej Instytutu oraz nieodpowiedni przepływ informacji między nimi a kadrami. Wskazali sytuacje, w których zajęcia zostają odwołane lub przeniesione, natomiast grupa nie zostaje o tym powiadomiona.

Instytut nie prowadzi obecnie na ocenianym kierunku studiów kształcenia przy zastosowaniu metod nauczania na odległość.

Ocena kompletności informacji zawartych w programach poszczególnych przedmiotów (sylabusach) i ich przydatności studentom w procesie uczenia się. Ocena przydatności zalecanych materiałów dydaktycznych do realizacji zakładanych celów i efektów kształcenia;

Studenci pozytywnie ocenili sylabusy, do których mają dostęp na zajęciach oraz w systemie USOS. Dzięki informacjom zawartym w programach poszczególnych przedmiotów mają wiedzę na temat obowiązujących treści i terminów ich realizacji. Zalecane w nich materiały dydaktyczne odpowiadają realizacji zakładanych celów i efektów kształcenia, zaś wskazywana literatura (w tym specjalistyczne czasopisma) jest dostępna w instytutowej bibliotece. W sytuacjach wyjątkowych (brak pozycji w bibliotece) wykładowcy udostępniają własne egzemplarze potrzebnych książek.

Ocena mechanizmów motywujących studentów do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia i ich skuteczności.

Jedynym mechanizmem motywującym studentów do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia funkcjonującym w Instytucie jest stypendium rektora dla najlepszych studentów. Kryteria i sposób ubiegania się o stypendium są studentom znane i znajduje się w *Regulaminie ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Warszawskiego*. Stypendium rektora spełnia swoją rolę i jest wystarczającym motywatorem dla studentów do osiągnięcia lepszych efektów kształcenia.

Ocena zakresu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom ocenianego kierunku studiów. Ocena działalności uczelni/jednostki wspierającej rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny studentów.

Zasady przyznawania pomocy materialnej są studentom znane, wszelkie informacje związane z przyznawaniem pomocy materialnej umieszczane są na stronie internetowej Instytutu. Istnieje także możliwość uzyskania informacji w dziekanacie lub podczas dyżurów członków komisji stypendialnej.

System przyznawania świadczeń pomocy materialnej opiera się na Regulaminie ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów Uniwersytetu Warszawskiego. Zgodnie z regulaminem studenci mają prawo ubiegać się o wszystkie świadczenia przewidziane w art. 173 ust. 1 Ustawy z dnia 27 lipca 2005r. Prawo o szkolnictwie wyższym.

Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji UW, jako część Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji posiada własną Komisję Stypendialną wypełniającą zadania związane z przyznawaniem pomocy materialnej. Została ona powołana zgodnie z art. 177 Ustawy. Na pozytywną uwagę zasługuje fakt, iż corocznie członkowie Komisji Stypendialnej przechodzą szkolenie organizowane przez władze Uczelni, obejmujące aspekty ochrony danych osobowych oraz informacje o przyznawaniu świadczeń pomocy materialnej zgodnie z Ustawą.

Decyzje wydawane przez komisję stypendialną są zgodne z art. 107 §1 Kodeksu Postępowania Administracyjnego. Studenci pozytywnie oceniają funkcjonowanie systemu pomocy materialnej w IPSiR.

Zasady odpłatności za studia określa Uchwała nr 507 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego oraz Umowa o warunkach odpłatności za studia na UW. Należy wskazać, iż §2 lit. h pozostaje w sprzeczności z obowiązującym brzmieniem art. 99 Ustawy. **Niedopuszczalne jest pobieranie opłaty za „konsultacje dotyczące pracy dyplomowej po wznowieniu studiów w przypadku skreślenia z powodu niezłożenia pracy dyplomowej lub egzaminu dyplomowego w terminie”.** Można uznać ten zapis za próbę obejścia katalogu zamkniętego wyszczególniającego możliwość pobierania opłat na uczelni publicznej.

Uczelnia wspiera rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny studentów w stopniu znaczącym. Na podstawie Regulaminu Samorządu Studentów Instytutu Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji Uniwersytetu Warszawskiego działa Samorząd Studentów. Samorząd zajmuje się między innymi organizowaniem imprez kulturalnych na szczeblu Instytutu, opiniuje

decyzje władz Instytutu, wnioskuje o powołanie członków Komisji Stypendialnej, wyraża zgodę na treść regulaminu pomocy materialnej. Samorząd Studentów posiada własne biuro, wyposażone w sprzęt niezbędny do sprawnego funkcjonowania. Przedstawiciele Samorządu pozytywnie oceniają współpracę z władzami Instytutu oraz Samorządem Studentów UW. Mają zapewnione wsparcie merytoryczne i finansowe.

W Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, którego działalność znana jest studentom wizytowanego kierunku. Z przeprowadzonego spotkania wynika jednak ich znikome zainteresowanie korzystaniem z usług i ofert przygotowanych przez to biuro.

W Instytucie działają dwa koła naukowe powiązane z kierunkiem praca socjalna. Koło Naukowe Dramy Stosowanej i „The Art Of Helping”. Obydwa koła to młode twory skupiające jak na razie niewielką liczbę studentów. Koła posiadają opiekunów naukowych, którzy zapewniają odpowiednie wsparcie merytoryczne. Krótki czas ich funkcjonowania nie pozwala na obiektywną ocenę ich działalności (brak efektów).

- Opinie studentów prezentowane podczas spotkania z zespołem oceniającym, wskazywane przez nich mocne i słabe strony procesu kształcenia, poziom zadowolenia z systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej.

Spotkanie ze studentami kierunku praca socjalna odbyło się dnia 29 listopada 2012r., wzięło w nim udział około 80 osób ze wszystkich lat studiów wizytowanego kierunku. Studenci pozytywnie ocenili poziom systemu opieki naukowej, dydaktycznej i materialnej oraz stosunki międzyludzkie panujące w Instytucie (student – wykładowca). Większość z nich jest zadowolona z wyboru Uczelni oraz kierunku studiów. Wśród pozytywów realizowanego procesu kształcenia wymienili możliwość swobodnego wyboru promotora oraz tematu pracy dyplomowej.

Studenci wskazywali także pewne – ich zdaniem – negatywy dotyczące funkcjonowania Instytutu. Zaliczyli do nich funkcjonujący punkt ksero, w którym cena usługi kserowania jest zdecydowanie za wysoka (choćby w porównaniu z innymi punktami w mieście). Problem polega na tym, że studenci są zobligowani do korzystania z tego właśnie punktu, a to dlatego, że często muszą powielać materiały przynieszone im przez prowadzących.

Problemem, o którym wspomnieli studenci, jest również nieodpowiednia komunikacja i przepływ informacji między studentami a kadrą i pracownikami sekretariatu. Studenci nie dostają powiadomień o odwołanych zajęciach.

Studenci nie zgłaszali uwag do sposobu rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków. Skargi i wnioski rozpatrywane są bez zbędnej zwłoki, a informację o decyzji można uzyskać w miejscu złożenia pisma. Decyzje również są przesyłane na wskazany przez studenta adres pocztowy.

Ocena końcowa 7 kryterium ogólnego: znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

7.1) Przyjęte zasady rekrutacji umożliwiają dobór kandydatów posiadających wiedzę i umiejętności niezbędne do uzyskania w procesie kształcenia zakładanych efektów kształcenia. Nie zawierają one regulacji dyskryminujących określoną grupę kandydatów.

7.2) System oceny osiągnięć jest przejrzysty, zrozumiały oraz obiektywny. Z zasadami zaliczania są zapoznawani na pierwszych zajęciach. Mogą również je weryfikować w dostępnych w programie USOS sylabusach. Studenci na podstawie obowiązującego Regulaminu studiów mają prawo wglądu w swoje prace. Orientacja na proces uczenia się przejawia się bieżącą weryfikacją postępów w nauce.

7.3) Studenci mają możliwość wyjazdów w ramach wymiany zagranicznej programu Erasmus, jak i wymiany krajowej programu MOST. Informacje na temat możliwości skorzystania z tych programów udostępniane są na stronie internetowej Instytutu oraz poprzez koordynatora wymiany. Zainteresowanie studentów w/w programami jest bardzo małe, a to z powodu – jak sami wskazali – bariery językowej .

7.4) Studenci mają zapewnioną opiekę naukową i dydaktyczną. Nauczyciele akademicki są dostępni, tak w czasie planowanych dyżurów, jak i poprzez pocztę internetową. Mają zapewniony dostęp do sylabusów i możliwość studiowania w indywidualnym toku. Problematiczny jest sposób rejestracji na fakultety, który studenci odbierają jako niesprawiedliwy i krzywdzący. Jest to swego rodzaju wyścig , który uniemożliwia wybór zajęć zgodnie z zainteresowaniami (muszą się zapisywać tam gdzie są miejsca).Negatywna ocena dotyczy obsługi administracyjnej studentów prowadzonej przez sekretariat Instytutu (przejęte zadania dziekanatu).Krótki czas dostępności dla studentów, brak aktualnych informacji, powodują liczne zaburzenia. Instytut w sposób właściwy realizuje opiekę materialną i socjalną. Studenci znają kryteria przyznawania stypendiów, a działalność Komisji Stypendialnej nie budzi zastrzeżeń. Problematiczne jest tylko to, że jak wskazali studenci, jedynym mechanizmem motywującym ich do nauki są stypendia. Negatywnie natomiast należy ocenić procedurę pobierania opłat za konsultacje dotyczące pracy dyplomowej po wznowieniu studiów (skreślenie z powodu nie złożenia pracy). Instytut wspiera rozwój zawodowy, kulturowy i społeczny studentów poprzez stwarzanie warunków do właściwego funkcjonowania Samorządu Studenckiego, prowadzenie kół naukowych. Brak natomiast widocznego zainteresowania studentów Biurem Karier, z którego usług korzystają sporadycznie.

8. Stosowanie na ocenianym kierunku studiów wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia zorientowanego na osiągnięcie wysokiej kultury jakości kształcenia

8.1). Ocena działań zmierzających do zapewnienia wysokiej jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Ocena przejrzystości struktury zarządzania procesem dydaktycznym na ocenianym kierunku studiów, a także systematyczności i kompleksowości przeprowadzanych ocen i analiz osiągniętych efektów kształcenia, stanowiących podstawę doskonalenia programu kształcenia tj. efektów kształcenia, programu studiów oraz metod jego realizacji;

Studia pierwszego stopnia na kierunku praca socjalna prowadzone są w Instytucie Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji.

Zarządzanie procesem kształcenia na kierunku praca socjalna opiera się na: Statucie UW, Regulaminie Studiów UW, Regulaminie Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji, szczegółowych zasadach studiowania na Wydziale Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji oraz na szczegółowych zasadach studiowania w Instytucie Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji. Podmioty zaangażowane w zarządzanie procesem kształcenia to: Dziekan Wydziału, Rady Naukowe Instytutów i Wydziału, Dyrektor Instytutu, zastępca dyrektora Instytutu ds. studenckich. Dyrektor Instytutu podejmuje decyzje odnoszące się do organizacji i prowadzenia procesu kształcenia na kierunku praca socjalna; powołuje swoich pełnomocników ds.: rekrutacji, USOS, ECTS, Programu MOST, Programu ERASMUS i innych. Zastępca dyrektora Instytutu ds. studenckich, podejmuje decyzje dotyczące prowadzenia kształcenia na kierunku praca socjalna na mocy pełnomocnictwa Dziekana Wydziału.

Kompetencje i zadania poszczególnych organów i jednostek w zakresie wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia określone są w Statucie Uczelni (§115 ust. 3 Statutu Uniwersytetu Warszawskiego – tekst jednolity Monitor UW z 2012r., nr 3A, poz. 76 z późn. zm.) i Regulaminie Organizacyjnym. Dokumentem regulującym wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia obowiązującym w latach 2007-2012 (do 3 października) była Uchwała Nr 240 z dnia 20 czerwca 2007 r. Obecnie obowiązującym dokumentem dotyczącym wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia jest Zarządzenie nr 56 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 3 października 2012 roku w sprawie Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Warszawskim. Zarządzenie to określa zasady tworzenia, skład, tryb powoływania oraz zakres i formy działania Uczelnianego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia i Zespołów Zapewnienia Jakości Kształcenia działających na Wydziałach i w innych jednostkach organizacyjnych prowadzących studia.

Uczelniany System Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia posiada następującą strukturę:

- Uczelniany Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia,
- Wydziałowe Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia
- Zespoły Zapewnienia Jakości Kształcenia w innych jednostkach,
- Pełnomocnik Rektora do spraw Jakości Kształcenia,

- Biuro Do Spraw Jakości Kształcenia,
- Pracownia Ewaluacji Jakości Kształcenia.

Zarządzeniem nr 63 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 19 października 2012r., został powołany na kadencję 2012 – 2016 Uczelniany Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia .

W skład Uczelnianego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia wchodzi:

- Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia na UW jako przewodniczący,
- dziewięciu nauczycieli akademickich z jednostek organizacyjnych UW, przy zachowaniu zasady reprezentatywności dziedzin naukowych, w tym co najmniej czterech posiadających stopień naukowy doktora habilitowanego lub tytuł profesora,
- jeden doktorant wskazany przez Zarząd Samorządu Doktorantów UW,
- dwóch studentów wskazanych przez Zarząd Samorządu Studentów.

Pismem z dnia 09.10.2012 r., na Wydziale Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji został powołany Wydziałowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia na kadencję 2012 - 2016. W skład Zespołu weszło sześć osób, w tym jedna osoba jako przewodniczący, dwóch przedstawicieli nauczycieli akademickich, przedstawiciel Samorządu Doktorantów oraz dwóch przedstawicieli Samorządu Studenckiego. Spotkanie z przedstawicielem studentów pełniącym tę funkcję pozwala wnioskować, iż studenci nie są angażowani w prace Zespołu (do dnia wizytacji student nie uczestniczył w żadnym spotkaniu Zespołu) i nie potrafią określić swojej roli na rzecz jakości kształcenia.

Wydziałowy Zespół Zapewniania Jakości Kształcenia dokonuje oceny procesu zarządzania kierunkami – w tym kierunkiem praca socjalna - w celu doskonalenia jakości kształcenia . Jest ona realizowana w formie oceny własnej jednostki i stanowi składową oceny własnej Wydziału. Zgodnie z wytycznymi Uczelnianego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia przygotowywany jest Raport z oceny własnej jednostki. Przedstawia on uzyskane wyniki ewaluacji, w tym ewaluacji dokonanej przez studentów w ramach corocznie wypełnianych przez nich anonimowo ankiet. **Informacje dotyczące funkcjonowania systemu zostały opracowane głównie dzięki danym znajdującym się na stronie internetowej, bowiem nie odnaleziono stosownych dokumentów w IPSiR np. protokołów z posiedzenia Wydziałowego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia (poza pismem powołującym Wydziałowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia).**

Zgodnie ze Sprawozdaniem z roku 2012 z oceny własnej dotyczącej działań na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia związanej z projektowaniem misji i strategii Wydziału w roku akademickim 2012-2013, Wydziałowy Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia **planuje opracowanie nowej misji i strategii Wydziału, bowiem funkcjonująca dotychczas nie jest adekwatna do realizowanych działań w zakresie kształcenia i podejmowania badań naukowych. Rozpoczyna się również praca na rzecz tworzenia i wdrażania Wydziałowego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.**

Zarządzeniem nr 16 Rektora Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 20 marca 2010 r. w sprawie zasad i trybu przeprowadzania ogólnouniwersyteckich badań ankietowych oraz badań ankietowych na wydziałach i w innych jednostkach organizacyjnych Uniwersytetu Warszawskiego kształcących studentów, wprowadzony został jednolity i kompleksowy

proces ankietyzacji. W Uniwersytecie Warszawskim prowadzone są dwa poziomy ankietowania: ogólnouniwersyteckie badania ankietowe oraz badania ankietowe w jednostkach organizacyjnych UW. Są one przeprowadzane co najmniej raz w roku akademickim.

W oparciu o wyniki badań ankietowych formułowane są wnioski i propozycje dotyczące jakości kształcenia w UW oraz w jego jednostkach. Ogólnouniwersyteckie badania ankietowe przygotowuje i organizuje Pracownia Ewaluacji Jakości Kształcenia na Uniwersytecie Warszawskim. Pracownia ta zajmuje się także przetwarzaniem uzyskanych danych i ich analizą. Badania ankietowe są prowadzone z zachowaniem zasad dobrowolności, poufności i anonimowości, przy wykorzystaniu internetowego systemu ankietującego zintegrowanego z systemem USOSweb.

Na bazie prowadzonych badań Uczelniany Zespół Zapewnienia Jakości Kształcenia przygotowuje propozycje działań na rzecz jakości kształcenia w formie rekomendacji. Dotyczą one sześciu obszarów: obsługi dydaktyki (USOSweb, funkcjonowanie dziekanatu/sekretariatu dydaktycznego, obieg informacji, kontakt poprzez pocztę elektroniczną z administracją i nauczycielami akademickimi), praktyki studenckie, e-learning, nowoczesne technologie w dydaktyce, regulamin studiów i prawa studenta, administracja centralna, mobilność studentów. Propozycje modyfikacji działań projakościowych dotyczą poziomu centralnego i poziomu poszczególnych jednostek. Ostatnia rekomendacja powstała 21 marca 2011 roku i dotyczyła Raportu z Trzeciej Ogólnouniwersyteckiej Ankiety Oceniającej Jakość Kształcenia (2010).

Z analizy Sprawozdania z oceny własnej z 2010 roku (działania na rzecz zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia związane z zasadami oceniania studentów oraz funkcjonowaniem systemu USOS) wynika, że niezależnie od stopnia gotowości do zadań łączących się z wdrażaniem krajowych ram kwalifikacji, w jednostkach podejmowane były już działania podnoszące jakość oceniania studentów, wymagane przez regulacje wewnątrzuniwersyteckie: Regulamin Studiów na Uniwersytecie Warszawskim, szczegółowe zasady studiowania oraz ustalenia dotyczące opisu przedmiotu w Uniwersyteckim Katalogu Przedmiotów w USOS.

System ocen obowiązujący obecnie w IPSiR jest zgodny z Regulaminem Studiów. Kryteria oceniania określają prowadzący poszczególne przedmioty. Rada Instytutu ustaliła zasady przechowywania pisemnych prac egzaminacyjnych, do których studenci mają prawo wglądu, co jest zgodne z obowiązującym Regulaminem Studiów.

- ocena efektywności systemu zapewnienia jakości kształcenia w zakresie analizy efektów kształcenia i mechanizmów służących monitorowaniu i doskonaleniu programu kształcenia, w tym dostosowywania do zmieniających się potrzeb interesariuszy zewnętrznych oraz potrzeb i możliwości interesariuszy wewnętrznych. Ocena przydatności tego systemu do badania zgodności programu kształcenia na danym kierunku studiów i metod jego realizacji z założonymi (lub wzorcowymi) efektami kształcenia albo ze standardami kształcenia, ocena jego dotychczasowej skuteczności w diagnozowaniu słabych stron programu kształcenia;

Uchwała nr 405 Senatu Uniwersytetu Warszawskiego z dnia 28 września 2011 r. dotyczy projektowania planów studiów i programów kształcenia, ich realizacji i oceny rezultatów. Wytyczne w sprawie projektowania planów studiów i programów kształcenia, ich realizacji i oceny rezultatów znajdują się w Załączniku do w/w Uchwały Senatu, natomiast szczegółowy sposób projektowania, realizacji i oceny rezultatów planów studiów i programów kształcenia został określony przez Rektora Uniwersytetu Warszawskiego w drodze Zarządzenia nr 44 z dnia 26 października 2011 r. Zawiera ono również wykaz dokumentów i informacji, które mają stanowić dokumentację programu kształcenia.

Dla realizacji zadania określonego w uchwale nr 405 Senatu UW, Rada Naukowa IPSiR powołała w dniu 30 listopada 2011 r. Komisję ds. programów kształcenia na studiach prowadzonych w IPSiR. W skład tej komisji weszli: przewodniczący oraz dziesięciu członków – pracowników naukowych. Zadaniem Komisji była weryfikacja dotychczasowych programów nauczania, w tym programu studiów pierwszego stopnia na kierunku „praca socjalna”, oraz opracowanie projektów modyfikacji programów studiów, celem ich dostosowania do wymogów Krajowych Ram Kwalifikacji określonych w znowelizowanym prawie o szkolnictwie wyższym. Zmodyfikowany program kształcenia został zatwierdzony przez Radę Wydziału (Uchwała Rady Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji z dnia 22 lutego 2012 r. w sprawie *zatwierdzenia programów studiów w Instytucie profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji*) i Radę Naukową Instytutu oraz Senat UW i jest wdrażany od 1 października 2012 r. Efekty kształcenia na kierunku „praca socjalna” określone w dostosowanym do wymogów KRK **programie studiów nie zostały jednak uwzględnione w programach poszczególnych przedmiotów i modułów przedmiotów.** Obecnie- jak wynika z przeprowadzonych rozmów - zadaniem Komisji jest monitorowanie realizacji efektów kształcenia na kierunku, a także opracowanie projektów ich doskonalenia (z uwzględnieniem postulatów pracowników i studentów, a także potencjalnych potrzeb na rynku pracy odnośnie kompetencji zawodowych specjalistów w dziedzinie pracy socjalnej) i przekazanie ich dyrektorowi Instytutu. Zadanie to wydaje się niemożliwe do realizacji, ponieważ nie można monitorować realizacji efektów, które nie mają przełożenia na proces kształcenia (brak odniesienia do efektów szczegółowych).

W ubiegłej kadencji 2008-2012 dokonywane były coroczne analizy programu studiów na kierunku praca socjalna, a w ich rezultacie korekty i modyfikacje programu zatwierdzane przez Rady Instytutu i Wydziału. Z informacji uzyskanych od Władz IPSiR wynika, iż treści uchwał w tej sprawie są zamieszczone w protokołach Rady Naukowej i Rady Wydziału. Propozycje uchwał były przedkładane do zaaprobowania Radom Naukowym Instytutu i Wydziału oraz podawane do wiadomości i aprobaty Samorządowi Studentów IPSiR. W opracowaniu zmian brano pod uwagę głos studentów, zbierając i dyskutując postulaty zgłaszane przez nich, jak również propozycje prowadzących zajęcia dydaktyczne (w tym bardzo aktywnych w tym zakresie pracowników Zakładu Teorii i Metod Pracy Socjalnej). Nie zostało to potwierdzone na spotkaniu ze studentami, bowiem twierdzili oni, iż nie byli włączeni w budowę programów kształcenia zgodnie z KRK i nie posiadali żadnej wiedzy z tego zakresu. Uznali również, że mają niewielki wpływ na powstawanie i modyfikacje programu kształcenia na kierunku Praca Socjalna. Natomiast **analiza przedłożonych do**

wglądu protokołów RN i RW pozwala stwierdzić, że brak jest w nich informacji na temat wewnętrznego systemu jakości kształcenia.

Ze spotkania z pracownikami wynika, że mieli oni możliwość udziału w szkoleniach dotyczących dostosowania programów nauczania do KRK, jednak podkreślali, że te zmiany dokonywały się zbyt szybko i wprowadzały nadmierny formalizm.

Czynności związane z monitorowaniem procesu kształcenia oraz doskonaleniem programu i jakości dydaktyki na kierunku praca socjalna **są na początkowym etapie**. W bieżącym roku akademickim Wydziałowy Zespół Zapewnienia Jakości planuje sformalizowanie tych czynności w postaci skonkretyzowanych zasad i procedur (wraz z wzorami dokumentów) oraz zamierza zmodyfikować Wewnętrzny System Zapewniania Jakości Kształcenia.

W rozmowie z Władzami Wydziału uzyskano informację, iż dotychczas **nie były prowadzone hospitacje zajęć w IPSiR**. Planuje się zoperacjonalizowanie i wdrożenie tej procedury. Do końca bieżącego roku mają być opracowane zasady wraz z wzorem formularza hospitacji do wypełnienia przez osobę hospitującą.

Istotną rolę w procedurach badania jakości kształcenia pełnią studenci poprzez wyrażanie swojej opinii o programach nauczania i pracy dydaktycznej wykładowców. Studenci IPSiR dokonują oceny zajęć dydaktycznych raz w roku. Raport z ankietyzacji w IPSiR obejmuje oceny przez studentów zajęć dydaktycznych prowadzonych na wszystkich kierunkach studiów tj.: profilaktyka społeczna i resocjalizacja I stopnia, praca socjalna I stopnia, profilaktyka społeczna i resocjalizacja II stopnia. Badania wykonuje Pracownia Ewaluacji jakości Kształcenia UW. Wyniki badań są dostępne w Pracowni i przechowywane w formie zbiorczych zestawień. Ankietowanie obejmuje następujące zagadnienia w zakresie realizacji poszczególnych przedmiotów:

- poziom zaangażowania prowadzącego w wyjaśnianie omawianych zagadnień,
- sposób traktowania studentów przez prowadzącego,
- punktualność rozpoczynania i kończenia zajęć przez prowadzącego,
- możliwość konsultacji poza zajęciami (dostępność na dyżurach, inne formy konsultacji ustalone w jednostce dydaktycznej),
- przygotowanie prowadzącego do zajęć,
- sposób prowadzenia zajęć (przemyślany, uporządkowany),
- sposób przekazywania treści,
- zgodność zajęć z sylabusem,
- nakład pracy w przygotowywaniu się do zajęć i ich zaliczenie,
- liczbę odwołanych zajęć, nie odpracowanych w innym terminie,
- wyposażenie sali, w której odbywały się zajęcia,
- wykorzystanie wyposażenia sali przez prowadzącego.

Ankieta obejmuje również informację na temat zasad oceniania zaliczenia, funkcjonowania USOS w kontekście wyboru przedmiotów. Studenci oceniają poszczególne kategorie wyrażając je na skali od -2 do +2. Uzyskane zestawienia z Pracowni Ewaluacji Jakości Kształcenia UW nie zawierają żadnych podsumowań ani interpretacji. Wyżej wymienione zestawienia dostępne są wyłącznie w Pracowni Ewaluacji Jakości Kształcenia UW.

Na spotkaniu ze studentami ustalono, iż rzeczywiście wypełniają oni ankiety raz w roku akademickim, po zakończeniu realizacji przedmiotu. Zbiorcze informacje na temat wyników

ankiet udostępniane są jedynie władzom, samorządowi studentów oraz ankietowanemu pracownikowi.

Przedstawione podczas wizytacji dokumenty (opracowane ankiety w formie ilościowego podsumowania wyników) nie pozwalają wnioskować, czy i w jaki sposób wyciągane są wnioski z ankiety studenckiej.

Studenci nie będący członkami samorządu studenckiego przyznali, iż nie znają wyników procesu ankietyzacji. Nie otrzymując informacji zwrotnej, nie widzą sensu w wypełnianiu ankiet, podchodzą do tego nierzetelnie i nie traktują ankiety jako narzędzia wspomagającego zapewnianie efektów jakości kształcenia.

Obecni na spotkaniu studenci podkreślali, iż Władze i pracownicy IPSiR są otwarci na ich propozycje i sugestie dotyczące różnych elementów procesu kształcenia. Zwrócili uwagę na dostępność wykładowców na dyżurach, jak i w formie on-line. Zastrzeżenia budziło funkcjonowanie systemu USOS, który w opinii studentów jest mało dla nich przyjazny.

Ważnym elementem oceny jakości procesu kształcenia jest procedura dyplomowania. W IPSiR liczebność grup seminaryjnych ograniczona jest przez system USOS do 12 osób. Rada Instytutu ustaliła tę liczebność na nie więcej niż 15 osób. Studenci sami wybierają promotorów. Listy grup seminaryjnych składane są do sekretariatu i kontrolowane przez dyrektora ds. dydaktycznych. Seminarium realizowane jest w wymiarze 60 godzin. Dodatkowo studentów obowiązuje 60 – godzinna praktyka dyplomowa. Zatem łączna liczba godzin na przygotowanie pracy dyplomowej wynosi 120 godzin. ZO nie znalazł dokumentów stwierdzających istnienie procedury zatwierdzania tematów prac dyplomowych. Jej brak znalazł swoje odzwierciedlenie w obronionych pracach nie mających związku ze studiowanym kierunkiem. Biorąc pod uwagę liczbę godzin oraz liczbę studentów na seminarium (6-15 osób) przygotowywane prace prezentują słaby poziom metodologiczny i merytoryczny.

Zgodnie z Regulaminem Studiów pracę dyplomową student wykonuje pod kierunkiem uprawnionego nauczyciela akademickiego. W przypadku, gdy student chce wykonać pracę dyplomową pod kierunkiem nauczyciela akademickiego z innej uczelni albo pracownika naukowego spoza Uniwersytetu, Rada Wydziału może upoważnić taką osobę do współkierowania tą pracą, przy jednoczesnym powołaniu uprawnionego nauczyciela akademickiego z danej jednostki organizacyjnej do pełnienia tej funkcji z ramienia Uniwersytetu.

Studenci uzyskują od prowadzącego seminarium poprzez USOS, szczegółowy opis programu wraz z efektami kształcenia i metodami ich weryfikacji. Prace dyplomowe są recenzowane przez promotora i recenzenta. Jeśli recenzent negatywnie oceni pracę dyplomową, dziekan powołuje drugiego recenzenta. Jeśli drugi recenzent wystawi pracy dyplomowej ocenę pozytywną, o dopuszczeniu studenta do egzaminu dyplomowego decyduje dziekan. Jeśli drugi recenzent oceni pracę negatywnie, nie może ona być podstawą ukończenia studiów. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest zaliczenie wszystkich przedmiotów określonych planem studiów oraz uzyskanie z pracy dyplomowej ostatecznej oceny nie mniejszej niż 3,0. Ocena na dyplomie (określona w Regulaminie studiów UW) jest składową trzech elementów: średniej ocen ze studiów (waga 0.7),

ostatecznej oceny z pracy dyplomowej (0.2) i ostatecznej oceny z egzaminu dyplomowego (0.1). Zasady oceniania pracy dyplomowej określa uchwała Rady Wydziału. Egzamin dyplomowy przeprowadza komisja powołana przez dziekana, w skład której wchodzi co najmniej trzy osoby: dziekan lub prodziekan jako przewodniczący, kierujący pracą oraz recenzent, w tym co najmniej jedna osoba ze stopniem doktora habilitowanego.

Recenzje losowo wybranych przez ZO prac dyplomowych pozwalają stwierdzić, że oceny wystawiane zarówno przez promotorów, jak i recenzentów są dość często zawyżane i nie adekwatne do prezentowanego poziomu pracy. Same recenzje zaś skupiają się najczęściej na kwestiach formalnych pomijając merytoryczne.

IPSiR nie opracował wymogów dotyczących pisania pracy dyplomowej, skutkiem czego ich struktura, zawartość bibliograficzna, objętość treściowa, jest bardzo różna.

Powyższe wskazuje, że efektywność WSZJK w IPSiR jest niska. W realizację tego systemu studenci są angażowani marginalnie, a prowadzone działania nie znajdują odzwierciedlenia w dokonywanych zmianach służących jakości kształcenia (np. wyniki ankiet studenckich nie przekładają się na jakiegokolwiek dalsze działania). Przyjęte procedury są niedopracowane (np. proces dyplomowania – brak zatwierdzania tematów) lub wykraczają poza możliwości stworzone w Instytucie (np. monitorowanie osiągania efektów kierunkowych , które nie zostały wprowadzone do kształcenia – brak odniesienia do nich w sylabusach).

ocena systemu upowszechniania informacji dotyczących wyników monitorowania jakości procesu kształcenia i uzyskiwanych efektów kształcenia, oraz wprowadzanych zmian.

Uniwersytet Warszawski posiada możliwość elektronicznego udostępniania informacji dotyczących procesu kształcenia posługując się systemem USOS. Modyfikowane plany kształcenia po zatwierdzeniu przez Rady Instytutu i Wydziału są zamieszczane na stronach internetowych Instytutu i wdrażane z zachowaniem obowiązujących terminów określonych w Regulaminie Studiów na UW. Zgodnie z Regulaminem Studiów na UW terminy sesji egzaminacyjnych są ustalane w porozumieniu z Samorządem Studentów a ich szczegółowe harmonogramy podawane są do wiadomości studentów w czasie określonym w wyżej wymienionym dokumencie.

Poprzez system USOS studenci mają dostęp do informacji o wymaganiach w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych nabywanych w procesie kształcenia w ramach poszczególnych przedmiotów i modułów kształcenia. W czasie spotkania z ZO studenci poinformowali o niewłaściwej aktualizacji strony internetowej, w zakresie ważnych dla nich informacji (zmiany planów, odwoływanie zajęć, ważne ogłoszenia dla studentów).

Monitorowanie i doskonalenie jakości kadry dydaktycznej zapewniane jest dzięki: studenckim ankietom oraz okresowej ocenie pracowniczej. Wyniki tych ocen są dostępne w Pracowni Ewaluacji Jakości Kształcenia UW oraz na stronie internetowej Biura do spraw Jakości Kształcenia.

Na stronie internetowej Instytutu zamieszczone są programy nauczania dotyczące kierunku praca socjalna (z formą zaliczenia przedmiotów, punktacją ECTS poszczególnych przedmiotów i sumą punktów ECTS wymaganą do zaliczenia określonych etapów studiów).

Znajduje się tam również sylwetka absolwenta , plany zajęć w danym roku akademickim, a także Regulamin Studiów na UW, szczegółowe zasady studiowania w IPSiR, zasady odbywania praktyk studenckich w IPSiR. Natomiast opisy przedmiotów, w tym efektów kształcenia i metody ich weryfikacji zamieszczone są w USOS.

8.2). Ocena udziału interesariuszy zewnętrznych i wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia i działań podejmowanych przez jednostkę, mających aktywizować uczestników i beneficjentów procesu kształcenia do podnoszenia jego jakości.

Wydział Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji włącza interesariuszy wewnętrznych w proces zapewnienia jakości kształcenia na kierunku praca socjalna. W rozmowie z Władzami Wydziału i Instytutu uzyskano informację, iż przedstawiciele Uczelnianego Zespołu Zapewnianie Jakości Kształcenia UW oraz Wydziałowego Zespołu Zapewnienia jakości Kształcenia i przedstawiciele kadry kierowniczej Wydziału oraz studentów i doktorantów biorą udział w spotkaniach mających na celu podnoszenie jakości kształcenia i aktywizowanie pracowników i studentów do realizacji działań projakościowych. **Jednak nie uzyskano żadnych dokumentów potwierdzających odbywanie tego typu spotkań.** Zarówno na Wydziale, jak i w Instytucie planuje się opracowanie procedury włączania interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych w proces jakości kształcenia , a tym samym utworzenia stosownej dokumentacji tej procedury.

Potencjalni pracodawcy – wg władz Instytutu - jako interesariusze zewnętrzni biorą udział w procesie zapewnienia jakości kształcenia poprzez realizację i ocenę odbywania praktyk zawodowych. Opiekunowie praktyk w placówkach i instytucjach, które od lat przyjmują studentów IPSiR zalecają modyfikację programów praktyk, jak również programów kształcenia. **Brak jednak dokumentów w tej sprawie.**

Ocena stopnia zainteresowania studentów jakością kształcenia i ich wpływu na tę jakość. Ocena roli przedstawicieli studentów w organach kolegialnych uczelni/ jednostki oraz przedstawicieli Parlamentu Studentów RP w procesie zwiększania świadomego wpływu studentów na jakość kształcenia, optymalizację osiągniętych efektów kształcenia i ich dostosowywanie do aktualnego poziomu wiedzy i wymagań otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym rynku pracy.

Analizując stopień zaangażowania studentów w doskonalenie jakości kształcenia należy stwierdzić, iż biorą oni udział w organach kolegialnych zarówno Uczelni, jak i IPSiR. Rada Wydziału składa się z 74 członków, w tym 6 studentów i 9 doktorantów . Rada Naukowa IPSiR – liczy 35 członków, w tym 6 studentów . Studenci są także członkami komisji rekrutacyjnych, Wydziałowego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Ponadto uczestniczą w procesie okresowej oceny pracowników, jak również oceniają zajęcia dydaktyczne prowadzone w IPSiR. Są również członkami Wydziałowej Komisji Stypendialnej.

Z uzyskanych od kierownictwa IPSiR informacji wynika, iż studenci mają również wpływ na proces kształtowania sylwetki absolwenta, planów i programów nauczania, a także zakładanych efektów kształcenia. **Informacje te nie znalazły jednak potwierdzenia ani w rozmowach ze studentami, ani w rozmowie ze studentem –członkiem Wydziałowego Zespołu Zapewniania Jakości Kształcenia, ani w jakichkolwiek dokumentach.**

W celu optymalizacji efektów kształcenia studenci uczestniczą w działalności kół naukowych (The Art of Helping, Kryminologiczne Koło Naukowe, Studenckie Koło naukowe Profilaktyki i Resocjalizacji, Studenckie Koło Naukowe Dramy Stosowanej im. J. Somersa), jak również w studenckim wolontariacie. Biorą także udział w badaniu karier zawodowych absolwentów IPSiR.

Tabela nr 1. Ocena możliwości realizacji zakładanych efektów kształcenia (odrębnie dla każdego poziomu kompetencji).

Zakładane efekty kształcenia	Program i plan studiów	Kadra	Infrastruktura dydaktyczna/ biblioteka	Działalność naukowa	Działalność międzynarodowa	Organizacja kształcenia
wiedza	+/-	+/-	+	Odstąpiono	Odstąpiono	+/-
Umiejętności	+/-	+/-	+	od oceny	od oceny	+/-
kompetencje społeczne	+/-	+/-	+			+/-

- + - **pozwala na pełne osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia
- +/- - **budzi zastrzeżenia - pozwala na częściowe osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia
- - **nie pozwala na osiągnięcie** zakładanych efektów kształcenia

Ocena końcowa 8 kryterium ogólnego - znacząco

Syntetyczna ocena opisowa stopnia spełnienia kryteriów szczegółowych

8.1. Działania formalne Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji zmierzające do zapewnienia jakości kształcenia na kierunku praca socjalna można ocenić pozytywnie głównie ze względu na systematyczną i kompleksową ocenę jakości kształcenia prowadzoną poprzez system USOS. Struktura zarządzania procesem dydaktycznym w IPSiR budzi zastrzeżenia ze względu na niewielki udział studentów w jego kształtowaniu, jak również z powodu braku procedur związanych z zatwierdzaniem tematyki prac dyplomowych, zasadami sporządzania prac dyplomowych, hospitacji zajęć oraz dokumentowania zmian w programach kształcenia. Wyniki monitorowania procesu jakości kształcenia są dostępne w Pracowni Ewaluacji Jakości Kształcenia, natomiast brak jest

dokumentacji i rzeczywistych wskazań (faktów) potwierdzających ich wykorzystanie do działań projakościowych.

8.2. Udział interesariuszy wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia zgodnie z przeprowadzonymi rozmowami z władzami Wydziału i Instytutu przebiega prawidłowo i jest to zgodne z funkcjonującą strukturą jakości kształcenia na UW i Wydziale Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji. Brakuje jednak dokumentacji potwierdzającej udział interesariuszy wewnętrznych i ich wkład w budowanie systemu jakości kształcenia na Wydziale. Jedynymi interesariuszami zewnętrznymi są opiekunowie praktyk zawodowych (pracownicy instytucji, w których odbywają się praktyki), przy czym również brakuje udokumentowania ich wpływu na powstawanie i modyfikowanie programu kształcenia oraz ocenianie osiągania zakładanych efektów kształcenia.

9. Podsumowanie

Tabela nr 2 Ocena spełnienia kryteriów oceny programowej

Kryterium	Stopień spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	Znacząco	częściowo	niedostatecznie
koncepcja rozwoju kierunku			X		
cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji				X	
program studiów				X	
zasoby kadrowe			X		
infrastruktura dydaktyczna		X			
prowadzenie badań naukowych		odstępiono od oceny			

system wsparcia studentów w procesie uczenia się			X		
wewnętrzny system zapewnienia jakości			X		

Ocena możliwości uzyskania zakładanych efektów kształcenia i rozwoju ocenianego kierunku w wizytowanej jednostce oraz zapewnienia wysokiej jakości kształcenia, a także wskazanie obszarów nie budzących zastrzeżeń, w których wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia jest wysoce efektywny oraz obszarów wymagających podjęcia określonych działań (uzasadnienie powinno odnosić się do konstatacji zawartych w raporcie, zawierać zalecenia).

Instytut Profilaktyki Społecznej i Resocjalizacji posiada warunki pozwalające na uzyskanie wysokiej jakości kształcenia oraz realizację kierunkowych efektów kształcenia. Ich wyznacznikami jest profesjonalnie przygotowana kadra naukowo – dydaktyczna, dobra baza dydaktyczna, właściwe zaplecze biblioteczne, odpowiednio przygotowana procedura realizacji praktyk zawodowych, gotowy do wdrożenia wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, jak również możliwość korzystania z systemów uniwersyteckich zapewniających właściwą obsługę studentów (USOS).

Obecnie najważniejszym zadaniem Instytutu jest właściwe wdrożenie kształcenia zgodnego z KRK, w tym wprowadzenie kierunkowych efektów kształcenia do przyjętego programu nauczania. W związku z tym, że czynności związane z monitorowaniem procesu kształcenia oraz doskonaleniem programu i jakości dydaktyki na kierunku praca socjalna **są na początkowym etapie**, w bieżącym roku akademickim Instytut powinien zaplanować sformalizowanie tych czynności w postaci skonkretyzowanych zasad i procedur (wraz z wzorami dokumentów) oraz zmodyfikowanie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia, przede wszystkim w zakresie oceny pracy nauczycieli akademickich (uruchomienie hospitacji zajęć), weryfikacji efektów kształcenia, oceny przyjętych do realizacji sylabusów przedmiotowych w kontekście doboru formy zajęć, metod dydaktycznych, metod i kryteriów oceny, przyjętych treści, jak również przypisywanych punktów ECTS. Instytut powinien opracować sposoby realizacji treści programowych i weryfikacji efektów kształcenia na studiach niestacjonarnych, w stosunku do których, jak się wydaje, nie zastosowano systemu jakości kształcenia. Konkludując, należy stwierdzić, że IPSiR musi zmienić wiele elementów systemu kształcenia, aby uzyskać jego odpowiednią jakość, przede wszystkim w zakresie osiągnięcia efektów kształcenia.

W związku z przedstawioną przez Uczelnię odpowiedzią na raport, dokumentującą podjęte działania zachodzą przesłanki do zmiany oceny w kryteriów „cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji” oraz „program studiów” z „częściowo” na „znacząco”. Podstawą takiej decyzji na tym etapie postępowania jest dopełnienie przez Uczelnię post factum wymaganych obowiązków.

cele i efekty kształcenia oraz system ich weryfikacji			X		
program studiów			X		